

DE BETREKKINGEN TUSSEN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE NATIONALE PARLEMENTEN IN DE EU

NL

JAARVERSLAG 2019

Europees Parlement

PARLEMENTEN IN DE EUROPESE UNIE

De werking van de Unie is gegrond op de representatieve democratie.

751 zetels*

De lidstaten worden in de Europese Raad vertegenwoordigd door hun staatshoofd of hun regeringsleider en in de Raad door hun regering, die zelf democratische verantwoording verschuldigd zijn aan hun nationaal parlement of aan hun burgers.

De burgers worden op het niveau van de Unie rechtstreeks vertegenwoordigd in het Europees Parlement.

De nationale parlementen dragen actief bij tot de goede werking van de Unie...

...door zich door de instellingen van de Unie te laten informeren en door zich ontwerpen van wetgevingshandelingen van de Unie te laten toezenden

...door erop toe te zien dat het beginsel van subsidiariteit wordt geëerbiedigd

...door deel te nemen aan de mechanismen voor de evaluatie van de uitvoering van het beleid van de Unie in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht en door betrokken te worden bij het politiek toezicht op Europol en de evaluatie van de activiteiten van Eurojust

...door deel te nemen aan de procedures voor de herziening van de Verdragen

...door zich in kennis te laten stellen van verzoeken om toetreding tot de Unie

...door deel te nemen aan de interparlementaire samenwerking tussen de nationale parlementen en het Europees Parlement

Het Europees Parlement en de nationale parlementen bepalen samen hoe ze binnen de Unie een efficiënte en een regelmatige samenwerking tussen de verschillende parlementen kunnen organiseren en stimuleren..

Een conferentie van parlementaire commissies voor Europese Zaken kan iedere door haar passend geachte bijdrage ter attentie van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie leveren. Deze conferentie bevordert ook de uitwisseling van informatie en beste praktijken tussen de nationale parlementen en het Europees Parlement.

* Met ingang van 1 februari 2020 heeft het Europees Parlement 705 zetels als gevolg van de terugtrekking van het VK uit de EU op 31 januari 2020.

Jaarverslag 2019

De betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen in de EU

Dit is een publicatie van het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen van het Europees Parlement, dat deel uitmaakt van het directoraat-generaal Presidium van het Europees Parlement.

Katrin RUHRMANN

Directeur

katrin.ruhrmann@europarl.europa.eu

Jesús GÓMEZ

Afdelingshoofd, afdeling Wetgevingsdialoog

jesus.gomez@europarl.europa.eu

Pekka NURMINEN

Afdelingshoofd, afdeling Institutionele Samenwerking

pekka.nurminen@europarl.europa.eu

Manuscript voltooid door:

Hanneke WESTERBAAN

Administrateur, afdeling Wetgevingsdialoog

hanneke.westerbaan@europarl.europa.eu

Manuscript afgesloten op 30 april 2020.

relnatparl@ep.europa.eu

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home.html>

Alle foto's en illustraties ©European Union, 2019, tenzij anders vermeld.

JAARVERSLAG 2019

INHOUDSOPGAVE

Belangrijke ontwikkelingen en onderwerpen op de interparlementaire agenda van 2019	10
1. INSTITUTIONELE INTERPARLEMENTAIRE ORGANEN	16
1.1 De Conferentie van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC)	16
1.2 Conferentie van voorzitters van de parlementen van de EU (EUSC)	18
2. INTERPARLEMENTAIRE CONFERENTIES (IPC's)	20
2.1 De Europese Parlementaire Week (EPW), de interparlementaire conferentie over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de Europese Unie en de Conferentie over het Europees semester	20
2.2 Interparlementaire Conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (IPC GBVB/GVDB)	23
3. INTERPARLEMENTAIRE CONTROLE EN EVALUATIE OP HET GEBIED VAN VRIJHEID, VEILIGHEID EN RECHT	26
3.1 Gezamenlijke parlementaire controle van Europol: Een innovatieve institutionele opzet voor parlementaire controle	26
3.2 Het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)	28
3.3 De Europese grens- en kustwacht	29
4. INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIEVERGADERINGEN	31
4.1 Interparlementaire commissievergaderingen (ICM's)	31
4.2 Interparlementaire samenwerking op het gebied van het externe optreden van de EU en multilaterale parlementaire vergaderingen	34
4.3 Bilaterale bezoeken van nationale parlementen aan het Europees Parlement	35
4.4 Gebruik van videoconferenties voor bilaterale uitwisseling	37
5. SAMENWERKING MET DE NATIONALE PARLEMENTEN IN DE EU OP HET GEBIED VAN WETGEVING	38
5.1 Het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en Protocol nr. 2 bij het Verdrag van Lissabon	38
5.2 Informele politieke dialoog en Protocol nr. 1 bij het VWEU	41
6. NETWERKEN EN UITWISSELING VAN INFORMATIE	44
6.1 Interparlementaire uitwisseling van EU-informatie (IPEX)	44
6.2 Europees Centrum voor parlementair onderzoek en documentatie (ECPOD)	46
6.3 Netwerk van vertegenwoordigers van de nationale parlementen in de EU in Brussel	47
6.4 Studiedagen voor personeel	48

7. TOOLS EN ONDERSTEUNINGSACTIVITEITEN	49
7.1 CONNECT _____	49
7.2 Register van corresponderende commissies (CorCom) _____	50
7.3 Steunprogramma voor het parlement van het voorzitterschap _____	50
7.4 Publicaties van het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen _____	51
8. HET DIRECTORAAT BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN	52
BIJLAGEN	54
BIJLAGE II – Interparlementaire vergaderingen georganiseerd door de commissies van het Europees Parlement in Brussel in 2019 _____	54
BIJLAGE III - Bezoeken van de nationale parlementen van de EU aan het Europees Parlement (inclusief videoconferenties) in 2019 _____	55
BIJLAGE IV – Gegevens inzake het systeem voor vroegtijdige waarschuwing _____	61
BIJLAGE V – Bijdragen uit hoofde van Protocol nr. 1 – Informele politieke dialoog _____	62
BIJLAGE VI – Europees Centrum voor parlementair onderzoek en documentatie (ECPOD) _____	63

Voorwoord door de vicevoorzitters van het Europees Parlement bevoegd voor de betrekkingen met de nationale parlementen van de EU-lidstaten

In dit jaarlijkse activiteitenverslag van het directoraat voor betrekkingen met nationale parlementen wordt een overzicht gegeven van alle activiteiten en ontwikkelingen op het gebied van interparlementaire samenwerking met nationale parlementen in 2019. Bij deze samenwerking waren naast het Europees Parlement 41 nationale parlementen en kamers in de 28 lidstaten betrokken

2019 was een jaar van verandering. In mei werd een nieuw Europees Parlement gekozen met de hoogste opkomst in de afgelopen 20 jaar. De Europese burgers, en met name de jonge kiezers, gaven een sterk signaal dat zij hun steentje willen bijdragen om de toekomst van de Europese Unie vorm te geven en dat de EU voor hen belangrijk is.

2019 was ook het laatste jaar van het Britse lidmaatschap van de EU. Wij betreuren het besluit van het VK om de EU te verlaten maar toch respecteren wij het. Het definiëren van de toekomstige betrekkingen tussen de VK en de EU zal een van de uitdagingen zijn in 2020. De heer Michel Barnier, hoofdonderhandelaar van de EU, was herhaaldelijk spreker op vele interparlementaire vergaderingen in 2019, waarbij hij de nationale parlementen en het Europees Parlement volledig op de hoogte hield tijdens de brexitonderhandelingen. Wij twijfelen er niet aan dat deze uitstekende relatie zal worden voortgezet in de onderhandelingen over de toekomstige betrekkingen.

In 2019 was het ook tien jaar geleden dat het Verdrag van Lissabon, het zogeheten “Verdrag van Parlementen”, in werking trad. Het Verdrag van Lissabon heeft een fundamentele verandering in de interparlementaire samenwerking teweeg gebracht en het heeft nationale parlementen op Europees niveau een rol gegeven. Via het subsidiariteitscontrolemechanisme en de informele politieke dialoog hebben nationale parlementen, onafhankelijk van hun regeringen, een stem in Europese wetgeving. Dit heeft bijgedragen tot het versterken van de democratische legitimiteit van de EU.

De betrekkingen met de nationale parlementen zijn de afgelopen jaren verder ontwikkeld. Er zijn intensieve interparlementaire debatten gevoerd en er is uitwisseling geweest over kwesties als migratie, klimaatverandering, de brexit en de begroting van de EU.

Daarnaast is de Gezamenlijke Parlementaire Controlegroep voor Europol, een nieuw interparlementair forum, verder ontwikkeld sinds de oprichting ervan in 2017.

Onze toekomstige werkzaamheden zullen overschaduwd worden door de huidige COVID-19-crisis. Gezondheid en economisch herstel zullen prioriteiten zijn en zullen alle aandacht krijgen in vele debatten in de verschillende interparlementaire fora. Als gevolg daarvan zal de samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen belangrijker zijn dan ooit.

We moeten het Europese en nationale niveau met elkaar blijven verbinden en de conferentie over de toekomst van Europa zal een gelegenheid zijn om te debatteren over ideeën en voorstellen voor onze gemeenschappelijke toekomst. Dit debat moet echter verder gaan dan één enkele conferentie en we moeten ernaar streven de dialoog met de burgers over de toekomst van Europa gaande te houden.

De nationale parlementen zijn voor ons in het Europees Parlement belangrijke partners. Samen kunnen we onze doelstellingen bereiken en onze waarden verdedigen. We zijn het niet altijd over alles eens, maar we verdedigen wel eensgezind de Europese parlementaire democratie. Een sterke EU kan alleen werken met de steun en de inbreng van mondige, onafhankelijke en goed geïnformeerde parlementen.

Als ondervoorzitters voor de betrekkingen met de nationale parlementen moedigen wij de interparlementaire dialoog aan en zien wij ernaar uit onze werkzaamheden met de nationale parlementsleden voort te zetten om ervoor te zorgen dat de EU een vreedzame en welvarende plek blijft voor haar burgers.

Brussel, maart 2020

Mairead McGuinness
Eerste ondervoorzitter

Dita Charanzová
Vicevoorzitter

Belangrijke ontwikkelingen en onderwerpen op de interparlementaire agenda van 2019

Wat betreft interparlementaire activiteiten stond het jaar 2019 grotendeels in het teken van de verkiezingen voor het Europees Parlement in mei. Zoals dat gebruikelijk is aan het begin van een nieuwe zittingsperiode wanneer de nieuwe leden hun plaats innemen in hun fracties, commissies en delegaties, kwamen de interparlementaire activiteiten en uitwisselingen in de tweede helft van 2019 langzaam weer op gang. Dit was ook zichtbaar in een lager aantal interparlementaire commissievergaderingen (ICM's) en bilaterale bezoeken in 2019.

Er werden ook minder voorstellen ingediend in het kader van protocol 1 en protocol 2, omdat er aan het begin van de nieuwe zittingsperiode minder wetgevingsvoorstellen zijn ingediend. De interparlementaire samenwerking in de vorm van conferenties op hoog niveau en geïnstitutionaliseerde vormen, zoals de Conferentie van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC), is evenwel gewoon doorgegaan.

Vanaf januari 2017 tot aan de Europese verkiezingen werden de werkzaamheden van het directoraat verricht onder de politieke leiding van de heer Antonio Tajani, Voorzitter van het EP, mevrouw Mairead McGuinness en de heer Bogusław Liberadzki, de ondervoorzitters van het EP die verantwoordelijk zijn voor de betrekkingen met de nationale parlementen, en mevrouw Danuta Hübner, voorzitter van de Commissie constitutionele zaken (AFCO).

In juli 2019 koos het Europees Parlement de heer David Sassoli als nieuwe Voorzitter. Mevrouw Mairead McGuinness werd opnieuw verkozen tot eerste ondervoorzitter en samen met ondervoorzitter Dita Charanzová blijft zij verantwoordelijk voor de betrekkingen met de nationale parlementen. De voormalige Voorzitter van het Europees Parlement, de heer Antonio Tajani, werd verkozen tot voorzitter van de Commissie AFCO en van de Conferentie van commissievoorzitters.

De interparlementaire samenwerking kreeg ruime ondersteuning op alle niveaus van de commissies van het EP, de politieke organen (voornamelijk de Conferentie van voorzitters en de Conferentie van commissievoorzitters) en de fracties. In 2019 kwamen een aantal onderwerpen in de meeste interparlementaire fora opnieuw ter sprake, zoals de brexit en het nieuwe meerjarig financieel kader van de EU. Ook de gemeenschappelijke waarden en de rechtsstaat, de klimaatverandering, de Westelijke Balkan en het nabuurschapsbeleid van de EU werden veelvuldig besproken, niet in het minst omdat deze onderwerpen in 2019 tot de prioriteiten van de EU-voorzitterschappen behoorden.

In politiek opzicht was 2019 een jaar waarin niet alleen de EU, maar ook vele van haar lidstaten te maken kregen met cruciale verkiezingen of politieke ontwikkelingen. Het had een jaar van triomf kunnen zijn voor bewegingen die aandringen op het hernationaliseren van EU-bevoegdheden. Het werd echter een jaar waarin de negatieve verwachtingen geen werkelijkheid zijn geworden en waarin het tij is gekeerd voor de opkomst bij de Europese verkiezingen. Door de klimaatacties is de belangstelling van de EU-burgers voor de Europese politiek en de EU-instellingen toegenomen.

1. Een nieuw Europees Parlement

In mei 2019 werd een nieuw Europees Parlement gekozen. 58 % van de leden van het Europees Parlement (EP-leden) werd voor het eerst gekozen. Tijdens de constituerende plenaire vergadering van het EP in juli 2019 kozen de EP-leden niet alleen hun Voorzitter, maar ook hun 14 ondervoorzitters en 5 quaestoren. De nieuw samengestelde commissies kozen hun voorzitters en ondervoorzitters.

Tijdens de plenaire vergadering in september hield de voorzitter van de Commissie, de heer Jean-Claude Juncker, zijn laatste toespraak over de staat van de Unie. In dezelfde maand koos het Parlement mevrouw Ursula von der Leyen als nieuwe voorzitter van de Commissie en kort daarop volgden de hoorzittingen met de nieuwe Europese commissarissen door de commissies die relevant zijn voor hun portefeuille. Parlementaire controle op de kandidaat-commissarissen is een essentiële taak van het Europees Parlement. In november 2019 keurde het Parlement de nieuwe Europese Commissie goed.

De nieuwe Commissie trad aan op 1 december 2019. De voorzitter van de Commissie, Ursula von der Leyen beloofde een "geopolitieke Commissie" te leiden met zes belangrijke politieke prioriteiten: een sterker Europa in de wereld, een Europese Green Deal, een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk, een economie die werkt voor de mensen, een nieuwe impuls voor de Europese democratie en de bevordering van onze Europese levenswijze.

2. Herziening van de richtsnoeren voor interparlementaire samenwerking

Op de Conferentie van de voorzitters van de parlementen van de Europese Unie (EUSC), die in april 2019 in Wenen werd gehouden, hebben de parlementsvoorzitters het Finse voorzitterschap de opdracht gegeven een werkgroep op te richten om voorstellen te doen voor een technische actualisering van de richtsnoeren voor de interparlementaire samenwerking in de Europese Unie, die in 2008 in Lissabon zijn aangenomen.

De werkgroep werd verzocht een verslag op te stellen voor de volgende EUSC in Helsinki in 2020, met het oog op

- de technische aanpassing van de richtsnoeren aan de bestaande omstandigheden, onder meer strikter gebruik van verwijzingen naar de Verdragen en een taalkundige herziening van de richtsnoeren in hun geheel;
- de opname van nieuwe conferentievormen in de richtsnoeren, zoals de interparlementaire conferentie over stabiliteit, economische coördinatie en governance in de Europese Unie, de interparlementaire conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, en de Gezamenlijke Parlementaire Controlegroep over Europol;
- een beter gebruik van moderne communicatiemiddelen om de interparlementaire samenwerking te vergemakkelijken.

De werkgroep is opgericht en heeft een ontwerpvoorstel opgesteld dat zal worden besproken tijdens de EUSC van 2020.

3. De bijdragen van de nationale parlementen aan het debat tijdens de onderhandelingen over de brexit

De onderhandelingen over de terugtrekking van het VK uit de EU stonden op de agenda's van vele interparlementaire en bilaterale vergaderingen in 2019. De hoofdonderhandelaar van de EU, de heer Michel Barnier, woonde een groot aantal vergaderingen van de COSAC bij als gastspreker. Britse parlementsleden zowel van het Lagerhuis als het Hogerhuis hadden regelmatig ontmoetingen met leden van het Europees Parlement, met name met de brexitcoördinator van het EP, de heer Guy Verhofstadt, en met andere leden van de EP-stuurgroep voor de brexit.

Het Europees Parlement organiseerde op 2 april 2019 een interparlementaire commissievergadering over de toekomstige betrekkingen van de EU met het VK na de brexit, waaraan de heer Michel Barnier deelnam.

In de plenaire vergadering van de COSAC in Boekarest in juni 2019 werd gepleit voor bevoorrechte handelsbetrekkingen na de brexit, waarbij werd gewezen op de noodzaak om de integriteit van de interne markt te handhaven. In de vergadering werd ook opgemerkt dat de vier vrijheden onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en dat het VK zijn financiële verplichtingen jegens de Unie moet nakomen.

Op de volgende bijeenkomst van de COSAC in Helsinki in december 2019 werd een volledige vergadering gewijd aan een debat over de brexit. De COSAC nam met spijt kennis van het naderende vertrek van het VK uit de Europese Unie. Gevreesd werd dat de door de Commissie en de Britse regering overeengekomen overgangperiode weinig tijd zou laten om te onderhandelen over de toekomstige betrekkingen tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk.

Het Europees Parlement heeft een belangrijke rol gespeeld in het brexitproces, aangezien het, samen met het Parlement van het VK, het enige Parlement was dat over de terugtrekkingsovereenkomst moest stemmen. Het EP heeft op 29 januari 2020 zijn goedkeuring gehecht aan de terugtrekkingsovereenkomst. Na de historische stemming zei Voorzitter Sassoli het volgende: "Ik vind het bijzonder jammer dat het zover is gekomen. Vijftig jaar integratie kunnen niet zomaar teniet worden gedaan. We zullen allemaal hard ons best moeten doen om een nieuwe relatie op te bouwen, waarbij we altijd de belangen en de bescherming van de rechten van de burgers voor ogen moeten houden"¹. Het Europees Parlement zal een essentiële rol blijven spelen in de voor 2020 geplande onderhandelingen over de toekomstige betrekkingen van de EU met het Verenigd Koninkrijk.

4. Meerjarig financieel kader

De EU-begroting voor de komende jaren, het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027, bleef hoog op de agenda's van diverse interparlementaire vergaderingen staan. Het nieuwgekozen Europees

1 [Persbericht van 29 januari 2020 getiteld "Brexit deal approved by the European Parliament"](#)

Parlement bevestigde in zijn resolutie van 10 oktober 2019 over het MFK² het in november 2018 aangenomen standpunt³.

In december 2019 drong de COSAC erop aan dat het MFK tijdig zou worden aangenomen en alle partijen tevreden zou stellen en herinnerde zij eraan dat een late aanneming zou impliceren dat de strategische doelstellingen van de Europese Unie vertraging zouden oplopen. De COSAC merkte ook op dat er een akkoord over de herziening van het stelsel van eigen middelen van de EU moest worden bereikt om het MFK te kunnen goedkeuren. De COSAC benadrukte de behoefte aan nieuwe, objectieve mechanismen ter bescherming van de financiële belangen van de Unie wanneer deze in gevaar gebracht worden door wetteloosheid of systemische bedreiging van de in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie verankerde waarden.

5. De grondrechten en de rechtsstaat

In de plenaire vergadering van de COSAC in december 2019 werd erop gewezen dat de Unie berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. De rechtsstaat is, aldus de COSAC, fundamenteel voor de legitimiteit van de EU in de ogen van haar burgers. Daarom pleitte de COSAC voor een sterke rol voor het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten bij het waarborgen van de eerbiediging van de grondrechten in de dagelijkse uitoefening van de taken van de EU.

In diezelfde vergadering wees de COSAC erop dat de lidstaten zich er in het kader van het Verdrag betreffende de Europese Unie toe verbonden hebben de rechtsstaat te eerbiedigen, en dat de lidstaten transparante en onpartijdige monitoring en peer review met betrekking tot de rechtsstaat moeten aanvaarden. De COSAC bevestigde dat, wanneer tekortkomingen met betrekking tot de rechtsstaat de werking van de eengemaakte markt of de uitvoering van EU-beleid in gevaar brengen, de Unie en haar lidstaten goede redenen tot bezorgdheid hebben alsook een legitieme grond voor het nemen van maatregelen.

De Gezamenlijke Parlementaire Controlegroep voor Europol (GPC) stelt de nationale parlementen in staat Europol samen met het Europees Parlement te controleren om ervoor te zorgen dat het agentschap verantwoording aflegt en volledig transparant is. De GPC houdt politiek toezicht op de activiteiten die Europol ontplooit, met name wat betreft het effect van die activiteiten op de grondrechten en fundamentele vrijheden van natuurlijke personen. In de vierde vergadering van de GPC voor Europol in 2019 ging de aandacht vooral naar de stand van zaken en de activiteiten van het Centrum voor reisinlichtingen van Europol (ETIC) en het Europees Centrum voor de bestrijding van cybercriminaliteit (EC3). Het thematisch debat van de vijfde vergadering van de GPC voor Europol ging in hoofdzaak over de prioriteiten van Europol op het gebied van informatiebeheer (zie hoofdstuk 3.1).

2 [Resolutie van het Europees Parlement van 10 oktober 2019 over het meerjarig financieel kader 2021-2027 en eigen middelen: tijd om de verwachtingen van de burger in te lossen](#)

3 [Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2018 over het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027 – Standpunt van het Parlement met betrekking tot een akkoord](#)

6. Het nabuurschapsbeleid en uitbreiding

De leden van de nationale parlementen en de leden van het Europees Parlement bespraken de betrekkingen van de EU met haar buurlanden diepgaand en uitvoerig. De eerste plenaire zitting van de Interparlementaire Conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (IPC GBVB/GVDB), die op 7 maart 2019 in Boekarest werd gehouden, was gewijd aan de evaluatie van het Oostelijk Partnerschap naar aanleiding van het tienjarig bestaan ervan. Parlementsleden en EP-leden bespraken met een vertegenwoordiger van de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) de huidige uitdagingen waarmee de regio wordt geconfronteerd, en de noodzaak om de veerkracht en de maatschappelijke structuren van de landen van het Oostelijk Partnerschap te versterken.

Op haar bijeenkomst van april 2019 was de EUSC het erover eens dat stabiliteit in de Westelijke Balkan essentieel is voor de stabiliteit op het hele continent. De conferentie bevestigde het Europese perspectief van de landen van de Westelijke Balkan en hun engagement voor de uitbreiding van de Europese Unie.

Zij sprak ook haar erkenning uit voor de indrukwekkende prestaties van het Oostelijk Partnerschap. Zij onderschreef de samenwerking tussen de Europese Unie en de zes Oost-Europese landen die aan het Oostelijk Partnerschap deelnemen. Zij sprak haar steun uit voor inspanningen die gericht zijn op de duurzame en vreedzame oplossing van conflicten in de landen van het Oostelijk Nabuurschap.

Zij verklaarde ook dat de EU-lidstaten en de partnerstaten van de EU in het Zuidelijk Nabuurschap geconfronteerd worden met tal van gemeenschappelijke problemen, met name op het gebied van migratiestromen, klimaatverandering, duurzame ontwikkeling en de bestrijding van terrorisme en internationale criminaliteit, die alleen kunnen worden opgelost door een intensieve regionale samenwerking.

Op 24 oktober 2019 nam het Europees Parlement een resolutie⁴ aan waarin het zijn diepe teleurstelling uitspreekt over het feit dat er tijdens de EU-top van 17 en 18 oktober 2019 geen overeenstemming is bereikt over het openen van de toetredingsonderhandelingen met Albanië en Noord-Macedonië.

Op 4 december 2019 organiseerde de Commissie buitenlandse zaken (AFET) samen met de afdeling Wetgevingsdialoog een Interparlementaire commissievergadering over de uitbreiding met als titel *“De toekomst van uitbreiding – Het gebrek aan geloofwaardigheid verhelpen en hervormingen stimuleren”*. De vergadering was een vervolg op een interparlementaire commissievergadering van april 2019 waar onder andere het Europees nabuurschapsbeleid en het uitbreidingsbeleid al waren besproken. De vergadering in december bood de parlementsleden en EP-leden een goede gelegenheid voor een eerste gedachtewisseling met de heer Josep Borrell, vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (W/HV), en de heer Olivér Várhelyi, commissaris voor Europees Nabuurschapsbeleid en Uitbreidingsonderhandelingen.

4 [Resolutie van het Europees Parlement van 24 oktober 2019 over de opening van toetredingsonderhandelingen met Noord-Macedonië en Albanië](#)

7. Klimaatbeleid

De Commissie-von der Leyen maakte een plan bekend om tegen 2050 klimaatneutraliteit in de EU te bereiken. Voordat dit plan gepresenteerd werd in de plenaire vergadering van december 2019, had het EP op 28 november 2019 een resolutie⁵ aangenomen waarin het de Commissie verzocht ervoor te zorgen dat alle voorstellen waren afgestemd op de 1,5 °C-doelstelling. Het vroeg de EU ook om de uitstoot tegen 2030 met 55 % te verminderen met als doel klimaatneutraal te worden tegen 2050. Tot slot pleitte het EP in zijn resolutie ervoor om de wereldwijde emissies van de scheep- en luchtvaart terug te dringen.

Tijdens de plenaire vergadering van december in Helsinki merkte de COSAC op dat voor de uitvoering van een dergelijk klimaatbeleid aanzienlijke investeringen in de hele Europese Unie vereist zijn evenals passende maatregelen om mogelijke problemen als gevolg van de overgang naar een klimaatvriendelijk model te beperken. De COSAC stelde ook voor dat de Europese Commissie zou nadenken over de manier waarop het mechanisme van het Europees semester als instrument ingezet kan worden ter aanmoediging van de doeltreffende verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen en de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen die zijn vastgelegd in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's) van de Verenigde Naties.

Na de IPC GBVB/GVDB die in september 2019 in Helsinki plaatsvond, legden de covoorzitters een gemeenschappelijke verklaring af waarin zij benadrukten dat "de bezorgdheid over de klimaatveiligheid moet worden geïntegreerd in de gehele portefeuille van het buitenlands beleid, met inbegrip van de buitenlandse handel". Zij riepen de lidstaten ook op om een grotere rol te spelen bij de effectieve uitvoering van internationale verdragen zoals de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

5 [Resolutie van het Europees Parlement van 28 november 2019 over de noodsituatie op het gebied van klimaat en milieu](#)

1. INSTITUTIONELE INTERPARLEMENTAIRE ORGANEN

1.1 De Conferentie van in communautaire aangelegenheden gespecialiseerde organen (COSAC)

De Cosac, de Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden, is in november 1989 in Parijs opgericht. Het unieke karakter van deze conferentie ligt in het feit dat dit het enige interparlementaire forum is dat in de Verdragen is opgenomen (Protocol nr. 1 inzake de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie). Het nationale parlement van de lidstaat die het roulerend voorzitterschap van de Raad bekleedt, speelt een leidende rol bij het bepalen van de richting en de werkzaamheden van de Cosac. Het wordt ondersteund door een trojka van voorzitters, waarvan het Europees Parlement permanent deel uitmaakt. Het voorzitterschap kan vertrouwen op de organisatorische steun van een klein secretariaat dat wordt georganiseerd door het Europees Parlement en geleid door een gedetacheerde ambtenaar van een nationaal parlement ("permanent lid").

Zie www.ipex.eu

De heer Antonio Tajani, voorzitter van de Commissie constitutionele zaken en mevrouw Mairead McGuinness, eerste ondervoorzitter van het Europees Parlement, op de COSAC-voorzittersvergadering in Helsinki, 21-22 juli 2019
©parleu2019.fi

In 2019 werd op de COSAC-vergaderingen veel aandacht besteed aan de Europese verkiezingen, de vernieuwing van het Europees Parlement en de daarop volgende vernieuwing van de andere EU-instellingen. Deze aandacht kwam niet alleen tot uiting in debatten over de toekomstige agenda's en de samenstelling van de instellingen, maar ook in discussies over de transparantie van de instellingen en hun verbondenheid met de EU-burgers. Het langlopende debat over de rol, ambities, verplichtingen en eigen middelen van de EU en over haar relatie met de internationale gemeenschap, de lidstaten en haar eigen burgers, kreeg door de Europese verkiezingen een nieuwe impuls.

Het brexitproces bleef verderlopen en bleef hoog op de agenda's van vele vergaderingen staan. De transparante en inclusieve aanpak en de competentie van de hoofdonderhandelaar van de EU, de heer Michel Barnier, alsook zijn bereidheid om tijdig verslag uit te brengen aan de COSAC over alle belangrijke ontwikkelingen, werden door iedereen gewaardeerd. Er werd ook gewezen op de vastbeslotenheid van het EP om de eenheid van de EU-27 te bewaren en op de rol van het EP bij het waarborgen van de vrede in Europa en de rechten en vrijheden van de burgers.

De inhoud en de sfeer van de debatten werd duidelijk beïnvloed door de specifieke politieke, institutionele en maatschappelijke context van zowel het Roemeense als het Finse voorzitterschap.

Tijdens het Roemeense voorzitterschap werd de agenda toegespitst op de internationale handelsbetrekkingen van de EU en de toekomstige betrekkingen tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU, de Europese onderwijsruimte, innovatie en technologische vooruitgang, en de gevolgen daarvan voor het sociale Europa (de data en onderwerpen van de vier COSAC-vergaderingen zijn opgenomen in bijlage 1).

De meest relevante discussies tijdens de plenaire vergadering van de COSAC in Helsinki hadden betrekking op de Conferentie over de toekomst van Europa (CFE).

Dit onderwerp stond aanvankelijk niet op de agenda van de vergadering maar het werd op korte termijn toegevoegd, omdat de agenda op het laatste moment moest worden herschikt en het EP zijn eigen ideeën over de CFE was beginnen te ontwikkelen. In dit debat konden alle delegaties hun verwachtingen ten aanzien van de CFE duidelijk kenbaar maken. De nationale parlementen hadden weliswaar verschillende standpunten, maar hebben toch duidelijk te kennen gegeven dat zij volledig bij de conferentie betrokken wilden worden.

2019 was een complex jaar voor de EP-delegatie als gevolg van de verkiezingen en hun invloed op de agenda's van de EP-leden en de verandering van functies en taken in het vernieuwde Parlement. Desondanks bevestigde de EP-delegatie haar langdurig partnerschap met de parlementen van de lidstaten die het voorzitterschap bekleeden, teneinde een stabiel, op vertrouwen gebaseerd partnerschap tot stand te brengen, dat tot doel heeft tot gemeenschappelijke en voor iedereen aanvaardbare standpunten te komen.

Belangrijkste ontwikkeling in 2019:

- De EP-delegatie versterkte de vruchtbare betrekkingen met de parlementen van de landen die het voorzitterschap bekleeden en bekrachtigde de rol van de trojka bij het bereiken van een brede consensus.

1.2 Conferentie van voorzitters van de parlementen van de EU (EUSC)

De jaarlijkse Conferentie van voorzitters van parlementen van de EU (EUSC) werd opgericht op basis van de in 2010 goedgekeurde richtsnoeren van Stockholm. Deze voorzien in één jaarlijkse vergadering die wordt georganiseerd door de lidstaat die het voorzitterschap bekleedt in het tweede semester van een bepaald jaar en die plaatsvindt tijdens het voorzitterschap in het voorjaar van het volgende jaar. De Conferentie neemt niet-bindende conclusies van het voorzitterschap aan. Het is ook haar taak om toe te zien op de coördinatie van interparlementaire EU-activiteiten.

De agenda van de EUSC wordt voorbereid door de vergadering van de secretarissen-generaal van de parlementen van de Europese Unie.

Zie www.ipex.eu

De heer Wolfgang Sobotka, voorzitter van de Nationale Raad van Oostenrijk; de heer Mauri Pekkarinen, vicevoorzitter van het Finse parlement; mevrouw Mairead McGuinness, eerste ondervoorzitter van het Europees Parlement; de heer Henn Põlluaas, voorzitter van de Riigikogu (parlement van Estland); de heer Ingo Appé, voorzitter van de Oostenrijkse Bondsraad ©Austrian Parliament.

De jaarlijkse EUSC vond plaats in Wenen op 8 en 9 april 2019. De vergadering werd voorgezeten door de heer Wolfgang Sobotka, voorzitter van de Nationale Raad van Oostenrijk, en de heer Ingo Appé, voorzitter van de Oostenrijkse Bondsraad. Het Europees Parlement werd vertegenwoordigd door zijn eerste ondervoorzitter, mevrouw Mairead McGuinness. Mevrouw McGuinness hield een toespraak tijdens de openingszitting van de conferentie, na de welkomsttoespraken van de twee Oostenrijkse voorzitters.

In haar toespraak had mevrouw McGuinness het over de brexit en pleitte zij voor een politiek van overleg, eerder dan van conflicten. Zij schetste de uitdagingen waar de EU voor staat, onder meer de klimaatverandering en de toekomst van arbeid in het tijdperk van digitalisering en kunstmatige intelligentie, en zei dat de EU de beste manier vormde om deze uitdagingen samen aan te pakken. In het licht van de naderende Europese verkiezingen riep de eerste ondervoorzitter het Europees Parlement en de nationale parlementen op nauw samen te werken om te zorgen voor een hoge verkiezingsopkomst. Zij voegde eraan toe dat de EU en de lidstaten moesten samenwerken om te zorgen voor regels tegen bronnen van buitenlandse desinformatie, sociale netwerken die bedoeld zijn om de publieke opinie te manipuleren, en het illegale gebruik van persoonsgegevens van burgers om het voorgenomen kiesgedrag te beïnvloeden⁶.

De EUSC debatteerde over twee onderwerpen. De eerste vergadering was gewijd aan “De Europese Unie en haar buurlanden” en was toegespitst op het uitbreidingsperspectief van de landen van de Westelijke Balkan en het Oostelijk Partnerschap, en op de situatie in het zuidelijke Middellandse Zeegebied. De tweede vergadering was gewijd aan de Europese Unie in de aanloop naar de Europese verkiezingen van 2019 - verdere ontwikkeling van de samenwerking tussen de nationale parlementen en de Europese instellingen.

In de conclusies van de EUSC⁷ lag de nadruk op het nabuurschapsbeleid en de uitbreiding, de Europese verkiezingen, de Europese waarden, de democratische veerkracht en de subsidiariteit.

Tot slot gaf de EUSC het Finse voorzitterschap de opdracht een werkgroep op te richten die voorstellen moet doen voor een technische aanpassing van de richtsnoeren voor interparlementaire samenwerking in de Europese Unie die in 2008 in Lissabon zijn aangenomen. Bovendien vroegen de parlementsvoorzitters het aantredende Finse voorzitterschap om in de meest passend geachte vorm een consensusdocument voor de ICM op te stellen over de evaluatie van Eurojust, met betrekking tot aspecten die niet gereguleerd zijn in het kader van Verordening (EU) 2018/1727⁸. De resultaten van beide kwesties zouden worden gepresenteerd tijdens de EUSC in Helsinki van 17 tot 19 mei 2020.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- De EUSC besteedde bij haar besprekingen vooral aandacht aan de uitbreiding en de interparlementaire samenwerking.
- Ze gaf het Finse voorzitterschap de opdracht om de in 2008 in Lissabon goedgekeurd richtsnoeren voor de interparlementaire samenwerking in de EU te actualiseren.

6 https://www.parlament.gv.at/ENGL/ZUSD/PDF/EU2018_Minutes_Conference_EU_Speakers_EN.pdf

7 [Conferentie van de voorzitters van de parlementen van de Europese Unie 8 – 9 april 2019, Wenen. conclusies van het voorzitterschap](#)

8 [Verordening \(EU\) 2018/1727 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken \(Eurojust\), en tot vervanging en intrekking van Besluit 2002/187/JBZ van de Raad](#)

2. INTERPARLEMENTAIRE CONFERENTIES (IPC's)

2.1 De Europese Parlementaire Week (EPW), de interparlementaire conferentie over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de Europese Unie en de Conferentie over het Europees semester

De Interparlementaire Conferentie over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de Europese Unie (opgericht overeenkomstig artikel 13 van het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de economische en monetaire unie [het begrotingspact]) vormt het kader voor debat en de uitwisseling van informatie en goede praktijken met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de bepalingen van het Verdrag, en beoogt het versterken van de samenwerking tussen de nationale parlementen van de EU en het Europees Parlement. De conferentie draagt er ook toe bij dat de democratische verantwoordingsplicht op het gebied van economische governance en begrotingsbeleid in de EU, met name in de economische en monetaire unie, wordt gewaarborgd, rekening houdend met de sociale dimensie en zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de nationale parlementen van de EU en van het EP.

De Conferentie over het Europees semester biedt de gelegenheid om informatie uit te wisselen over goede praktijken bij de implementatie van de Europese semestercycli en om nauwer samen te werken ten behoeve van de controle op het handelen van de uitvoerende macht op nationaal en Europees niveau in het kader van het Europees semester.

Samen vormen zij de Europese Parlementaire Week (EPW) en tijdens deze week komen parlementsleden uit de hele Europese Unie bijeen om over economische, begrotings- en sociale vraagstukken te discussiëren. De twee conferenties nemen inmiddels een vaste plaats in op de agenda van interparlementaire samenwerking en zijn, op deze steeds belangrijker beleidsterreinen, daadwerkelijke fora voor interparlementair debat gebleken.

De EPW van 2019, die samen werd georganiseerd door het Europees Parlement en het Roemeense voorzitterschap, vond plaats in Brussel op 18-19 februari 2019 en werd bijgewoond door 128 leden van de nationale parlementen. Op een na waren alle nationale parlementen van de EU vertegenwoordigd, samen met waarnemers van de kandidaat-lidstaten Albanië, Montenegro, Servië, Noord-Macedonië en Turkije, en ook speciale genodigden uit Noorwegen en Zwitserland. Mede dankzij dit grote aantal deelnemers was de achtste editie van de EPW in 2019 een succes.

De deelnemers konden spreken en van gedachten wisselen over economische, begrotings- en sociale prioriteiten. De onderwerpen die tijdens de conferentie over het Europees semester werden besproken, droegen bij tot een nog nauwere samenwerking tussen de leden van de nationale parlementen van de EU en de leden van het Europees Parlement in kwesties die verband houden met het Europees semester. De meest besproken onderwerpen in de debatten waren de voltooiing van de bankenunie, met name het Europese deposito- en verzekeringsstelsel, de opstelling van een gemeenschappelijke begroting voor de eurozone om de economieën in moeilijke tijden te stabiliseren, de wijziging van het Europees stabiliteitsmechanisme en het versterken van de democratische verantwoordingsplicht.

Het debat over het Europees semester werd gevolgd door drie parallelle interparlementaire commissievergaderingen (georganiseerd door BUDG, ECON en EMPL)⁹ waar onder meer werd gediscussieerd over het volgende meerjarig financieel kader (MFK), nieuwe eigen middelen voor de

⁹ De Begrotingscommissie, de Commissie economische en monetaire zaken en de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken.

EU-begroting, de bankenunie, belastingen en bestrijding van witwassen, nieuwe vormen van werk en de maatregelen van de lidstaten ten behoeve van mensen met een handicap.

Op de Interparlementaire Conferentie over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de EU ging de aandacht naar convergentie, stabilisatie en cohesie in de Economische en Monetaire Unie, met name de nieuwe EU-programma's ter ondersteuning van investeringen en toegang tot financiering in het nieuwe MFK, de voorgestelde begroting voor de eurozone, het voorstel tot instelling van het Europees Monetair Fonds en de investeringsprioriteiten voor de periode na 2020.

De twintigste verjaardag van de euro (#Euroat20) werd gevierd in aanwezigheid van prominente gasten. De voorzitter van de Eurogroep, de heer Mário Centeno, de vicepresident van de Europese Centrale Bank, de heer Luis de Guindos, en de commissaris voor economische en financiële zaken, belastingen en douane, de heer Pierre Moscovici, spraken de conferentie toe. Het levendige debat tussen de leden van de nationale parlementen van de EU en de EP-leden werd afgesloten met een toespraak van de Voorzitter van het EP, de heer Antonio Tajani, die bevestigde dat het een van zijn prioriteiten was om het beleid en de instellingen van de EU dichterbij de burgers te brengen en stelde dat de nationale parlementen een sleutelrol spelen bij het bereiken van dit doel.

Poster van de Europese Parlementaire Week, 2019 ©EU_EP

Al deze debatten hebben ertoe bijgedragen dat de leden van de nationale parlementen van de EU en het Europees Parlement nauwer konden samenwerken bij kwesties die verband houden met het Europees semester.

Zoals gebruikelijk is in de tweede helft van het jaar vond de IPC over stabiliteit, economische coördinatie en governance in de Europese Unie plaats op 30 september en 1 oktober 2019 in Helsinki onder het Finse voorzitterschap. Aan deze bijeenkomst werd deelgenomen door 106 parlementsleden en 75 personeelsleden. De nieuwgekozen delegatie van het Europees Parlement bestond uit zes leden.

De IPC was toegespitst op gedachteswisselingen over de volgende vier onderwerpen:

1. economische governance in de Economische en Monetaire Unie en het Europees stabiliteitsmechanisme;
2. versnelling van de groei en de werkgelegenheid in Europa;
3. maatregelen om investeringen, innovatie en duurzame ontwikkeling te bevorderen;
4. manieren om innovatie voor duurzame groei te ondersteunen.

Niet alleen sprekers van de nationale parlementen van de EU, het Europees Parlement en de EU-instellingen, maar ook sprekers uit de academische wereld en de particuliere sector hebben een bijdrage geleverd aan het debat met hun specifieke invalshoek. In alle vier de debatten werd duidelijk dat de nationale parlementen en het Europees Parlement grote belangstelling hebben voor deze onderwerpen.

EP-Voorzitter Antonio Tajani voert het woord op de Conferentie over het Europees Semester in Brussel, 19 februari 2019©EU_EP

Belangrijkste ontwikkeling in 2019:

- Voor het tweede achtereenvolgende jaar was het programma van de EPW geconcentreerd op anderhalve dag, waarbij de Conferentie over het Europees Semester werd samengevoegd met de IPC over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de EU. Dit format leende zich uitstekend voor een levendig en bondig debat.

2.2 Interparlementaire Conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (IPC GBVB/GVDB)

De interparlementaire conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (IPC GBVB/GVDB) is opgezet naar aanleiding van een besluit uit 2012 van de Conferentie van de voorzitters van de EU-parlementen en is het interparlementaire forum voor het bespreken van het buitenlands, veiligheids- en defensiebeleid van de EU. De conferentie vindt twee keer per jaar plaats en wordt, in nauwe samenwerking met het Europees Parlement, georganiseerd door het parlement van de EU-lidstaat die het roulerend voorzitterschap van de Raad bekleedt. De conferentie wordt regelmatig bijgewoond door parlementsleden uit de hele EU. De Commissie AFET van het Europees Parlement nodigt daarnaast geregeld nationale parlementen uit voor haar vergaderingen in Brussel als aanvulling op de interparlementaire dialoog over dit cruciale beleidsgebied.

In 2019 vonden de 14e en de 15e editie van de IPC GBVB/GVDB respectievelijk in Boekarest (6-8 maart) en Helsinki (4-6 september) plaats. De delegaties van het EP naar deze twee conferenties bestonden uit leden van de Commissie buitenlandse zaken en de Subcommissie veiligheid en defensie, en werden voorgezeten door David McAllister, voorzitter van de Commissie AFET.

119 leden van de parlementen van 27 EU-lidstaten en van het Europees Parlement woonden de IPC GBVB/GVDB in Boekarest bij. Slechts enkele maanden voor de Europese verkiezingen bespraken de deelnemers de actuele uitdagingen op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid, zoals de veiligheid van het Zwarte Zeegebied, de betrekkingen van de EU met haar oostelijke buurlanden en de toekomst van het buitenlands beleid van de EU na de brexit. De bijeenkomst vond plaats in het kader van de parlementaire dimensie van het Roemeense voorzitterschap van de Raad en werd gezamenlijk georganiseerd door het Roemeense parlement en het Europees Parlement.

Er werden workshops georganiseerd over:

- de toekomst van het GBVB/GVDB in het licht van de terugtrekking van het VK uit de EU;
- de EU-strategie voor het Donaugebied;
- cyberbeveiliging en hybride oorlogvoering;
- militaire mobiliteit - een uitdaging om synergieën tussen de NAVO en de EU te ontwikkelen;

In hun slotverklaring bevestigden de covoorzitters dat het tijd is dat de EU een echt GBVB ontwikkelt om haar belangen, beginselen en waarden te bevorderen in het licht van de toenemende uitdagingen, met name in haar buurlanden. De beschikbare instrumenten moeten doeltreffender worden gebruikt en de lidstaten moeten prioriteit geven aan gemeenschappelijke EU-standpunten. Om de ambities van de EU te verwezenlijken moet er in de besluitvormingsprocessen voldoende inzet aan de dag worden gelegd.

In de marge van de IPC werd door vrouwelijke parlementsleden een Verklaring van Europese vrouwelijke afgevaardigden aangenomen, die in de plenaire vergadering werd gepresenteerd ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag op 8 maart.

Interparlementaire Conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (IPC GBVB/GVDB) in Boekarest, 6-8 maart 2019 ©ro2019.eu

In de tweede helft van 2019 werd de IPC in Helsinki bijgewoond door 193 parlementsleden uit de EU-lidstaten, het Europees Parlement, kandidaat-lidstaten van de EU en landen die als gast waren uitgenodigd. Op de eerste vergadering sprak de president van Finland, de heer Sauli Niinistö, over de veiligheidsuitdagingen in het Oostzeegebied en het Noordpoolgebied en vervolgens bespraken de deelnemers de prioriteiten van de EU op het gebied van het GBVB en het GVDB met de hoge vertegenwoordiger, mevrouw Federica Mogherini via een videoconferentie. Na haar introductie volgde een interactief debat met leden van het Europees Parlement en van nationale parlementen over actuele en lopende EU-activiteiten op het gebied van het GBVB en het GVDB. De heer Carl Bildt, voormalig premier van Zweden, besprak met de deelnemers de trans-Atlantische betrekkingen. Er werd ook gesproken over de defensie van de EU, hybride bedreigingen, veiligheidsdreigingen die verband houden met de klimaatverandering, Iran en de Westelijke Balkan.

Tijdens de conferentie werden speciale workshops gewijd aan de volgende onderwerpen:

1. politieke ontwikkelingen in de Westelijke Balkan;
2. bestrijding van hybride bedreigingen: evaluatie van de maatregelen en de instrumenten van de EU;
3. Iran - opties voor de EU en de toekomst van het nucleair akkoord.

In hun slotverklaring herinnerden de covoorzitters eraan dat de afgelopen twee decennia driekwart van de Europese burgers steeds voorstander is geweest van een meer gemeenschappelijke Europese defensie en dat de Europese Unie nog altijd geen antwoord heeft gegeven op deze vraag. Zij steunden ook het idee dat de EU-samenwerking op defensiegebied gecoördineerd moet blijven met de NAVO. Zij verwelkomden de voorstellen van de voorzitter van de Commissie, Ursula von der Leyen, om de financiering van het externe optreden in het nieuwe MFK 2021-2027 te verhogen.

Interparlementaire Conferentie voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (IPC GBVB/GVDB) in Helsinki, 4-6 september 2019 ©parleu2019.fi

De covoorzitters riepen de Commissie en de hoge vertegenwoordiger op de analyses van hybride risico's als standaardinstrument te gebruiken in het externe optreden van de EU en onderstreepten dat de EU een bron van betrouwbare informatie en op feiten gebaseerde beoordelingen moet blijven. Zij benadrukten dat de bezorgdheid over de klimaatveiligheid moet worden geïntegreerd in de gehele portefeuille van het buitenlands beleid, met inbegrip van de buitenlandse handel. Tot slot riepen zij de lidstaten op om een grotere rol te spelen bij de doeltreffende uitvoering van internationale verdragen zoals de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- De voorzitter van de commissie AFET stelde voor de conclusies opnieuw in te voeren en een aantal procedurele vernieuwingen te introduceren (bijvoorbeeld de invoering van een "spoeddebat" over een aan het begin van elke IPC te definiëren onderwerp, het gebruik van de "blauwe kaart"- en "catch the eye"-procedures) om een nieuwe dynamiek in de debatten te brengen.
- De IPC GBVB/GVDB in Helsinki bood de nieuwgekozen leden van het Europees Parlement de gelegenheid om deel te nemen aan de werkzaamheden van de IPC.

3. INTERPARLEMENTAIRE CONTROLE EN EVALUATIE OP HET GEBIED VAN VRIJHEID, VEILIGHEID EN RECHT

3.1 Gezamenlijke parlementaire controle van Europol: Een innovatieve institutionele opzet voor parlementaire controle

Artikel 88 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) staat nationale parlementen voor het eerst toe om een EU-agentschap dat opereert in de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, samen met het Europees Parlement te controleren. Op basis van de [Europol-verordening](#) die op 1 mei 2017 in werking is getreden, werd de Gezamenlijke Parlementaire Controlegroep voor Europol (GPC) opgericht om te waarborgen dat Europol verantwoording aflegt en volledig transparant is. De voornaamste verantwoordelijkheden van de controlegroep zijn vastgelegd in artikel 51 van de Europol-verordening, waarin de rol van deze groep in het politiek toezicht op de activiteiten van Europol wordt omschreven, met bijzondere aandacht voor het effect van die activiteiten op de grondrechten en fundamentele vrijheden van natuurlijke personen.

De GPC vergadert twee keer per jaar: in de eerste helft van het jaar bij het parlement van het land dat het roulerend voorzitterschap van de Raad van de EU bekleedt, en de tweede helft van het jaar bij het Europees Parlement.

Veiligheid is een van de belangrijkste verantwoordelijkheden van parlementen. Er is al aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht voor de burgers van de EU. Veiligheid is een gebied met gedeelde bevoegdheden tussen de EU en de lidstaten, waar samenwerking belangrijk is om de uitwisseling van informatie te verbeteren en bedreigingen van grensoverschrijdende aard tegen te gaan, met inachtneming van de grondrechten.

In de loop der jaren heeft Europol onontbeerlijke steun verleend in het kader van zijn opdracht om het optreden van de lidstaten bij het voorkomen en bestrijden van georganiseerde criminaliteit die twee of meer lidstaten treft, en van terrorisme, te ondersteunen en te versterken. Om het potentieel van Europol ten volle te benutten, heeft het Europees Parlement er herhaaldelijk op aangedrongen dat Europol een knooppunt voor informatie- uitwisseling over wetshandhaving zou worden en dat het meer middelen zou krijgen.

In 2019 werden de vierde en vijfde bijeenkomst van de GPC georganiseerd met groot succes.

De vierde bijeenkomst van de GPC werd gezamenlijk georganiseerd door het Roemeense parlement en het Europees Parlement en vond plaats op 24 en 25 februari 2019 in Boekarest¹⁰. In het tweede semester organiseerden het Europees Parlement en het Finse parlement gezamenlijk de vijfde bijeenkomst van de GPC, die plaatsvond op , op 23 en 24 september 2019 in de gebouwen van het Europees Parlement in Brussel¹¹.

¹⁰ De GPC-bijeenkomst in Boekarest werd bijgewoond door meer dan 66 parlementsleden, die 34 kamers en 26 lidstaten vertegenwoordigden, alsook door de zeven leden van de delegatie van het Europees Parlement in de GPC.

¹¹ De GPC-bijeenkomst in Brussel werd bijgewoond door 65 nationale parlementsleden, die 34 kamers en 25 lidstaten vertegenwoordigden. Het Europees Parlement is in de GPC vertegenwoordigd door 16 leden.

Vierde bijeenkomst van de GPC in Boekarest op 24 en 25 februari 2019 ©ro2019.eu

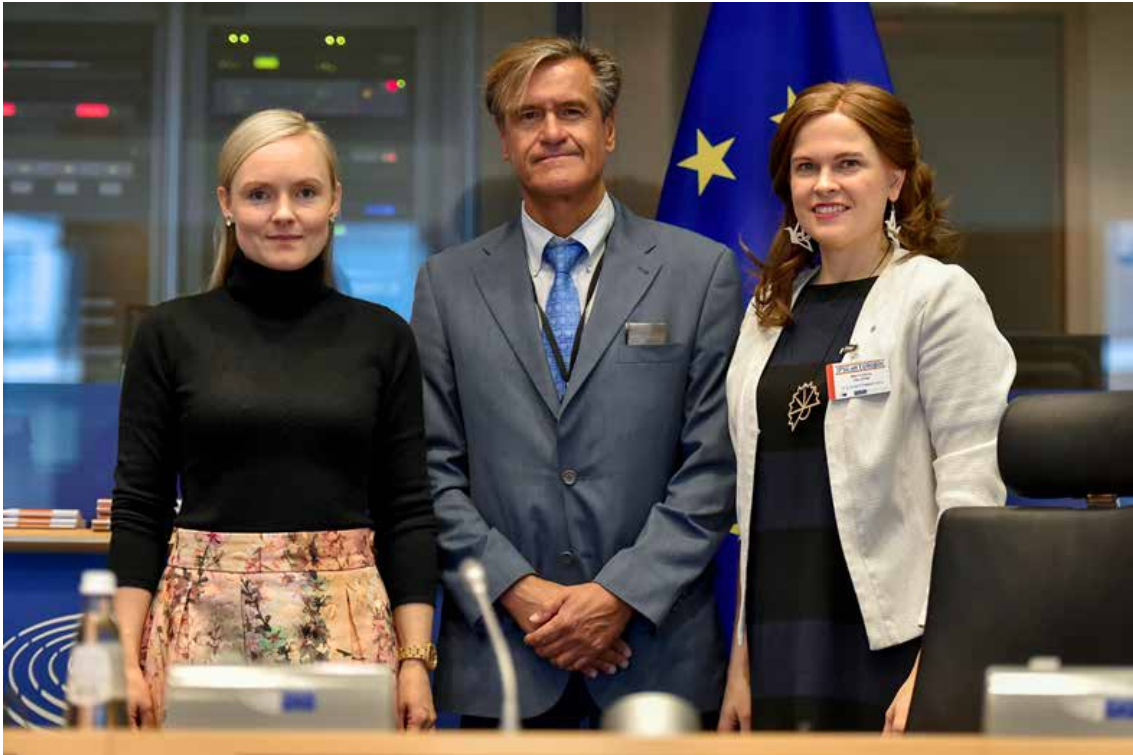
De agenda's van de GPC-bijeenkomsten bevatten doorgaans vaste punten, namelijk diepgaande gedachtewisselingen met de uitvoerend directeur van Europol over de activiteiten en uitdagingen van Europol alsook over zijn meerjarig werkprogramma. Deze uitwisselingen worden aangevuld met presentaties door de voorzitter van de raad van bestuur van Europol en een verslag van de vertegenwoordiger van de GPC in de vergaderingen van de raad van bestuur. Andere regelmatige gastsprekers zijn de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en de voorzitter van de samenwerkingsraad van Europol, die de afgevaardigden informeren over de laatste ontwikkelingen op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens, met betrekking tot de activiteiten van Europol. De presentaties worden gevolgd door een vragenruimte.

Naast de bovengenoemde vaste punten worden er thematische debatten georganiseerd. De keuze van de onderwerpen is in overeenstemming met de controleprioriteiten van de GPC. Tijdens de vierde bijeenkomst ging de aandacht vooral naar de stand van zaken en de activiteiten van het Centrum voor reisinlichtingen van Europol (ETIC) en het Europees Centrum voor de bestrijding van cybercriminaliteit (EC3). Tijdens de vijfde bijeenkomst ging het thematische debat in hoofdzaak over de prioriteiten van Europol op het gebied van informatiebeheer. De minister van Binnenlandse Zaken van Finland, Maria Oisalo, hield een toespraak waarin ze benadrukte dat de informatiesystemen van de EU en de interoperabiliteit van deze systemen voor beter grensbeheer moesten worden verbeterd.

Sir Julian King, commissaris voor de Veiligheidsunie en een regelmatige gast sinds de oprichting van de GPC, sprak beide vergaderingen toe en informeerde de afgevaardigden over de brede waaier van maatregelen van de EU op dit gebied.

De meest opvallende procedurele ontwikkelingen van 2019 waren de opwaardering van het parlement van Denemarken van "waarnemer" tot "lid met beperkte rechten in de GPC"¹² en de hervorming van het reglement van orde.

12 Denemarken is sedert 2017 geen lid meer van de EU-rechtshandhavinginstantie Europol, na een referendum waarin de Denen tegen de wijziging van de Deense opt-out op het gebied van justitie en binnenlandse zaken hebben gestemd. Als gevolg daarvan heeft Denemarken een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met het agentschap gesloten. Binnen de GPC neemt het Deense parlement niet deel aan de besluitvorming, maar zijn standpunt wordt wel geregistreerd. De vergaderingen van de GPC vinden niet in Denemarken plaats wanneer Denemarken het roulerend voorzitterschap van de EU bekleedt en de Deense parlementsleden komen niet in aanmerking voor benoeming als vertegenwoordiger van de GPC in de raad van bestuur van Europol.

Fins minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw Maria Ohisalo, en GPC-covoorzitters, de heer Juan Fernando López Aguilar en mevrouw Mari-Leena Talvitie ©EU_EP.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- De GPC-werkgroep voor de vertegenwoordiging van Denemarken in de GPC-bijeenkomsten heeft haar werkzaamheden met succes afgerond;
- De kamers bleven hun recht uitoefenen om schriftelijke vragen aan Europol voor te leggen en vroegen om meer duidelijkheid over de indieningsprocedure;
- De herziening van het reglement van orde vond plaats tijdens de vijfde bijeenkomst van de GPC, twee jaar na de constituerende vergadering van de GPC, binnen de door de EUSC gestelde termijn. De besprekingen over onopgeloste kwesties zullen worden voortgezet, eventueel in het kader van een speciale werkgroep.

3.2 Het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust)

Het Europees Parlement en de nationale parlementen van de EU hebben een denkproces op gang gebracht met het oog op de vaststelling van hun gezamenlijke parlementaire evaluatie van de activiteiten van Eurojust, zoals bepaald in artikel 85 van het VWEU.

Sinds de oprichting van het agentschap in 2002, is Eurojust een centrale speler geworden in de justitiële samenwerking in strafzaken. Het VWEU heeft een nieuwe rechtsbasis voor de toekomstige ontwikkeling van Eurojust gecreëerd. In 2018 hebben het EP en de Raad een nieuwe verordening inzake Eurojust aangenomen teneinde een enkel, vernieuwd rechtskader te bieden voor een nieuw volwaardig agentschap voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust).

In de Eurojust-verordening wordt voorzien in een nieuw bestuursstelsel, waarin de betrekkingen tussen Eurojust en het Europees Openbaar Ministerie (EOM) worden verduidelijkt, wordt een nieuwe gegevensbeschermingsregeling voorgeschreven, worden nieuwe regels voor de externe betrekkingen van Eurojust vastgesteld en wordt de rol van het Europees Parlement en van de nationale parlementen van de EU bij het democratisch toezicht op de werkzaamheden van Eurojust versterkt.

Om de transparantie en het democratisch toezicht op Eurojust te vergroten, voorziet de herziene verordening in een mechanisme voor de gezamenlijke beoordeling van de werkzaamheden van Eurojust door het EP en de nationale parlementen van de EU. Deze beoordeling moet plaatsvinden in het kader van een interparlementaire commissievergadering in de gebouwen van het Europees Parlement in Brussel, met deelname van de bevoegde commissies van het EP en van de nationale parlementen van de EU. Bij de interparlementaire commissievergadering moeten de onafhankelijkheid van Eurojust wat betreft maatregelen die moeten worden genomen in specifieke operationele zaken en de zwijg- en geheimhoudingsplicht volledig worden geëerbiedigd.

De Eurojust-verordening is in december 2018 in werking getreden, maar werd pas van toepassing in december 2019, om Eurojust en de lidstaten in staat te stellen zich voor te bereiden op de toepassing van de nieuwe regels.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- De EUSC van 2019 heeft het aantredende Finse voorzitterschap verzocht een consensusdocument op te stellen voor de ICM over de evaluatie van Eurojust met betrekking tot aspecten die niet in Verordening (EU) nr. 2018/1727 zijn geregeld, zodat de EUSC van 2020 in Helsinki conclusies over deze zaken zou kunnen trekken;
- Het Finse voorzitterschap heeft daarvoor een nota opgesteld, die is besproken tijdens de vergadering van de secretarissen-generaal van de parlementen van de Europese Unie op 26 en 27 januari 2020 in Helsinki.

3.3 De Europese grens- en kustwacht

De interparlementaire samenwerking op het gebied van het toezicht op de Europese grens- en kustwacht (EBCG) is de meest recente ontwikkeling in de parlementaire betrekkingen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. De nieuwe EBCG-verordening¹³, die in 2018 door de Commissie is voorgesteld en in 2019 is goedgekeurd, is een belangrijk onderdeel van de alomvattende aanpak van de EU op het gebied van migratie en grensbeheer. De verordening is bedoeld om de migratie-uitdagingen en potentiële toekomstige bedreigingen aan de buitengrenzen aan te pakken en een hoog niveau van interne veiligheid te waarborgen, en tegelijk het vrije verkeer van personen binnen de Unie te waarborgen.

De EBCG bestaat uit *nationale autoriteiten* en het *Europees Agentschap voor de grens- en kustwacht*. De nationale parlementen hebben ten aanzien van de verantwoordelijke nationale autoriteiten controlebevoegdheden, die hun door de nationale grondwettelijke stelsels van de lidstaten zijn toegewezen. Het Europees Parlement is verantwoordelijk voor het toezicht op de EBCG, overeenkomstig de Verdragen.

13 [Verordening \(EU\) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening \(EU\) nr. 1052/2013 en Verordening \(EU\) 2016/1624](#)

In artikel 112 van Verordening (EU) 2019/1896, dat betrekking heeft op de interparlementaire samenwerking, wordt het volgende bepaald:

'1. Teneinde tegemoet te komen aan de specifieke samenstelling van de Europese grens- en kustwacht, aangezien die bestaat uit nationale autoriteiten en het Agentschap, en met het oog op de doeltreffende uitvoering van de controletaken van het Europees Parlement ten opzichte van het Agentschap en van de nationale parlementen ten opzichte van hun respectieve nationale autoriteiten, zoals bepaald in de Verdragen respectievelijk het nationale recht, kunnen het Europees Parlement en de nationale parlementen in het kader van artikel 9 van Protocol 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, gehecht aan het VEU en het VWEU, samenwerken.^[14]

2. Op uitnodiging van het Europees Parlement en de nationale parlementen die in verband met lid 1, bij elkaar komen, wonen de uitvoerend directeur en de voorzitter van de raad van bestuur deze vergaderingen bij.

3. Het Agentschap stuurt zijn jaarlijkse activiteitenverslag door aan de nationale parlementen.

De interparlementaire samenwerking waarin de ECBG voorziet, heeft een ander, beperkter toepassingsgebied dan de GPC voor Europol of de GPC voor de evaluatie van de activiteiten van Eurojust.

De reikwijdte en de aard van de verschillende vormen van interparlementaire samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken zijn zeer verschillend. De praktische regelingen, die zijn aangepast aan het specifieke karakter van elk mandaat, zullen ervoor zorgen dat de controlebepalingen volledig worden gehandhaafd en het effect hebben dat door de medewetgevers is beoogd.

¹⁴ Volgens artikel 9 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie "[bepalen] het Europees Parlement en de nationale parlementen (...) samen hoe binnen de Unie een efficiënte en regelmatige samenwerking tussen de verschillende parlementen kan worden georganiseerd en gestimuleerd".

4. INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIEVERGADERINGEN

4.1 Interparlementaire commissievergaderingen (ICM's)

De commissies van het Europees Parlement organiseren tot wel 20 ICM's per jaar, en nodigen daarvoor de desbetreffende commissies van de nationale parlementen van de EU uit om deel te nemen aan gerichte debatten. Het Parlement van de lidstaat dat het voorzitterschap van de Raad bekleedt, organiseert eveneens interparlementaire vergaderingen.

De ICM's zijn voor de leden van het Europees Parlement zeer doeltreffend gebleken om met hun nationale tegenhangers van gedachten te wisselen. ICM's zijn niet alleen een forum voor uitwisseling over wetgevingskwesties, waardoor zij bijdragen aan betere wetgeving, maar zij vormen ook een platform om politieke kwesties van gemeenschappelijk belang te bespreken en om de hoge vertegenwoordiger van de EU en de commissarissen te ontmoeten. De ICM's werden in Brussel georganiseerd op initiatief van een of meer commissies van het Europees Parlement met de steun van het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen.

In 2019 werden als gevolg van de Europese verkiezingen slechts zeven ICM's¹⁵ georganiseerd door vijf verschillende parlementaire commissies, wat zorgde voor debatten tussen 232 leden van nationale parlementen met 190 leden van het Europees Parlement.

De commissie AFET organiseerde twee ICM's. Op 2 april 2019 werd een ICM over buitenlands beleid en veiligheid georganiseerd met drie panelvergaderingen. De eerste vergadering was gewijd aan een gedachtewisseling over de toekomst van het GBVB. De belangrijkste punten die werden besproken waren de uitdagingen waar de EU vandaag voor staat, de standpunten van de lidstaten ten aanzien van de stemming met gekwalificeerde meerderheid over het GBVB in de Raad en de noodzaak voor de EU om zich te richten op een sterker leiderschap op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid.

In het tweede panel van de ICM ging de aandacht naar de toekomstige betrekkingen van de EU met het VK na de brexit. Aan deze vergadering nam ook de hoofdonderhandelaar van de EU, de heer Michel Barnier, deel. De heer Barnier zei: "Ik vertrouw erop dat de onderhandelingen over de brexit op een positieve manier kunnen worden afgerond, zodat de EU het hoofd kan bieden aan de vele uitdagingen die nog ernstiger worden voor ons: klimaatverandering, de economie, technologische oorlogvoering, migratie en Europese defensie". In het derde panel werd met de heer Johannes Hahn, de Europese commissaris voor uitbreiding en het Europees nabuurschapsbeleid, gedebatteerd over de manier waarop het Europees nabuurschapsbeleid en het uitbreidingsbeleid moeten worden aangepakt.

Ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag van 2019 nodigde de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (FEMM) samen met de eenheid Wetgevingsdialoog van het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen, leden van de nationale parlementen van de EU-lidstaten uit om deel te nemen aan een ICM over de kracht van vrouwen in de politiek.

15 Met inbegrip van 3 ICM's die werden georganiseerd in het kader van de Europese Parlementaire Week (zie hoofdstuk 2.1).

ICM ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag 2019 ©EU-EP.

Het evenement was georganiseerd rond twee thema's. Het eerste panel besprak de kwestie van de daadwerkelijke kracht van vrouwen in de politiek en hoe deze kan worden versterkt. Een tweede panel was gewijd aan jonge vrouwen in de politiek. Deze ICM bood een algemeen forum voor het uitwisselen van ervaringen en beste praktijken om de vertegenwoordiging van vrouwen in de politiek te bevorderen. W/HV Federica Mogherini rondde het debat af. Zij wees op de huidige terugslag bij het tot stand brengen van gendergelijkheid en op het feit dat mannen moeten helpen om deze te bereiken.

Levendig interparlementair debat over het Europees semester en de gevolgen ervan voor de nationale economieën ©EU-EP

Op 24 september 2019 heeft de Commissie economische en monetaire zaken (ECON) de nationale parlementen van de EU uitgenodigd voor een ICM om de landspecifieke aanbevelingen te bespreken. De discussie was toegespitst op de uitvoering van de prioriteiten van het Europees semester 2019 alsook op de prioriteiten voor de jaarlijkse groeianalyse voor 2020, die de basis zal vormen voor het Europees semester van volgend jaar.

De heer David McAllister, voorzitter van de commissie AFET, de heer Josep Borrell, VV/HV, en de heer Witold Jan Waszczykowski, ondervoorzitter van de commissie AFET, op de ICM die op 4 december 2019 gezamenlijk werd georganiseerd door de afdeling Wetgevingsdialog en de commissie AFET ©EU-EP.

Op 4 december 2019 werd een tweede ICM georganiseerd door de commissie AFET. Deze ICM maakte een eerste uitwisseling mogelijk tussen de nieuwe EU-leiders en de parlementsleden van de nationale parlementen en het Europees Parlement, aan het begin van de nieuwe zittingsperiode.

De heer Josep Borrell, de nieuwe VV/HV en de heer Olivér Várhelyi, commissaris voor het Europees nabuurschapsbeleid en de uitbreidingsonderhandelingen, namen deel aan de vergadering.

Bijlage II bevat een lijst van de ICM's die in 2019 door de commissies van het Europees Parlement zijn georganiseerd, evenals uitvoerige statistische gegevens.

Belangrijkste ontwikkeling in 2019:

- Als gevolg van de Europese verkiezingen en de installatie van het nieuwe Parlement zijn er in 2019 minder ICM's gehouden dan gewoonlijk.

4.2 Interparlementaire samenwerking op het gebied van het externe optreden van de EU en multilaterale parlementaire vergaderingen

Voortbouwend op de uitgebreide expertise die door de samenwerking tussen de commissies is ontwikkeld, heeft het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen in 2019 steun verleend om de betrekkingen met nationale parlementen op het gebied van extern EU-optreden te faciliteren.

De belangstelling voor samenwerking en uitwisseling van beste praktijken op het gebied van het externe optreden van de EU is zowel bij het EP als bij de nationale parlementen blijven groeien.

De 6e top van parlementsvoorzitters (in het kader van de G20) en de 15e plenaire vergadering van de Parlementaire Vergadering van de Unie voor het Middellandse Zeegebied (PV-UMZ) werden georganiseerd door het Europees Parlement op 13 en 14 februari 2019 in Straatsburg. Beide evenementen waren georganiseerd door de afdeling Euromed en Midden-Oosten (directoraat Wereldregio's - directoraat-generaal Extern beleid van de Unie (DG EXPO)). Ze werden geopend door Voorzitter Antonio Tajani en waren toegespitst op de uitdagingen op het gebied van migratie en vluchtelingen aan beide zijden van de Middellandse Zee.

Deze thema's gaven aanleiding tot een levendig debat tussen de deelnemers, zowel op de top van parlementsvoorzitters als op de plenaire vergadering van de PV-UMZ. De commissaris voor migratie, binnenlandse zaken en burgerschap, de heer Dimitris Avramopoulos, en de secretaris-generaal van de Unie voor het Middellandse Zeegebied, de heer Nasser Kamel, hielden ook een toespraak op de top van parlementsvoorzitters.

Turkije nam aan het einde van de plenaire vergadering het voorzitterschap van de PV-UMZ over van het Europees Parlement. De plenaire vergadering besloot de zetel van de PV-UMZ in Rome te vestigen en de praktische regelingen hiervoor zullen onder het Turkse voorzitterschap van de PV-UMZ worden voortgezet.

Omdat 2019 het jaar van de Europese verkiezingen was, was er minder interparlementaire samenwerking op het gebied van het externe optreden van de EU. Toch heeft het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen nauw samengewerkt met DG EXPO in het kader van het EP-stageprogramma voor pretoetreding voor parlementen in de westelijke Balkan. Het heeft ook een medewerker van het Montenegrijnse parlement ontvangen voor een studiebezoek. Dit bood de kans van nabij kennis te maken met de werkzaamheden van het Europees Parlement en de interparlementaire samenwerking in de EU.

Van 5 tot 7 september 2019 nam ondervoorzitter Mairead McGuinness deel aan de vergadering van de parlementen van de G7 in Brest (Frankrijk), waar zij EP-Voorzitter David Sassoli vertegenwoordigde.

Op 24 en 25 oktober 2019 werd in Straatsburg de Europese Conferentie van parlementsvoorzitters georganiseerd door de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa (PACE). De Raad van Europa ontving ongeveer 60 voorzitters, samen met 300 andere afgevaardigden van lidstaten van de Raad van Europa en van partnerlanden, alsook van andere internationale assemblees. Het Europees Parlement werd vertegenwoordigd door ondervoorzitter Dita Charanzová.

Openingstoespraak van mevrouw Liliane Maury Pasquier op de Europese Conferentie van parlementsvoorzitters in Straatsburg op 24 oktober 2019 ©Raad van Europa.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

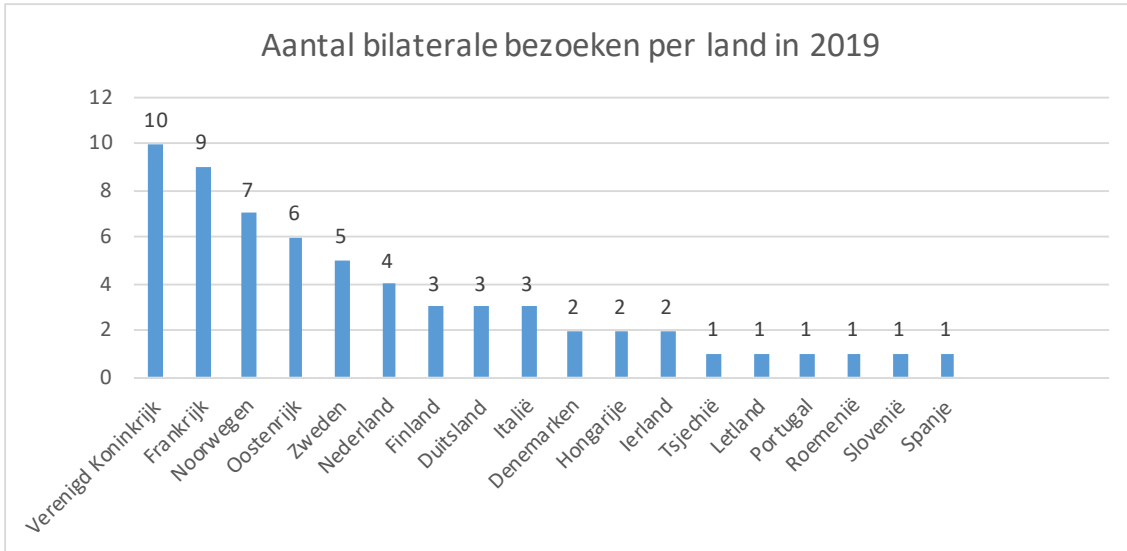
- Voortzetting van de samenwerking met DG EXPO binnen het kader van het stageprogramma voor pretoetreding;
- Vaststelling van een indicatief tijdschema van de meest relevante multilaterale parlementaire vergaderingen waarbij zowel het EP als de nationale parlementen betrokken zijn (Interparlementaire Unie, PACE, Parlementaire Vergadering van de Organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa , enz.), om de betrekkingen tussen het EP en de betrokken nationale parlementen te vergemakkelijken.

4.3 Bilaterale bezoeken van nationale parlementen aan het Europees Parlement

Bilaterale bezoeken vormen een zich steeds ontwikkelend instrument voor interparlementaire dialoog tussen leden van nationale parlementen en het Europees Parlement. Dit format is zeer gericht, op maat gemaakt, flexibel, kostenefficiënt en doeltreffend. Het biedt nationale parlementen de mogelijkheid om over punten van zorg te discussiëren.

In 2019 lag het aantal bilaterale bezoeken (62) lager dan in het voorgaande jaar, wat vooral het gevolg was van de Europese verkiezingen toen het Parlement in reces was en het wetgevend werk naar een trager tempo overschakelde. Het Europees Parlement kreeg een groot aantal bezoeken, van het Britse parlement (10), de Franse Nationale Vergadering (9), Noorwegen (7) en Oostenrijk (6).

De brexit-onderhandelingen hadden duidelijk een invloed op de onderwerpen en frequentie van bilaterale bezoeken van het Britse parlement in 2019.

Aantal bilaterale bezoeken per land in 2019

De bezoeken van de Franse delegaties hadden voornamelijk betrekking op lopende EU-wetgevingsdossiers.

Het Noorse parlement bevestigde zijn belangstelling voor de EU en het EP in het bijzonder door in 2019 zeven delegaties te sturen voor een bezoek aan verschillende organen en leden van het EP. Deze interesse van het Noorse parlement moet ook worden gezien in de context van de Brexit, aangezien het Noorse model, of de mogelijkheid dat het VK toetreedt tot de Europese Economische Ruimte (EER), i.e. de internationale overeenkomst die het mogelijk maakt dat niet-EU-landen lid worden van de interne markt van de Europese Unie, in 2019 werd beschouwd als een mogelijke optie voor de toekomstige betrekkingen tussen de EU en het VK.

De bezoeken van de Oostenrijkse Nationale Raad waren vooral bedoeld om de werkrelaties met het EP verder te verbeteren. De Oostenrijkse delegaties brachten ook bezoeken aan het bezoekerscentrum van het Europees Parlement en het Huis van de Europese geschiedenis om input en ideeën te verzamelen voor de heropening van het bezoekerscentrum van het Oostenrijkse parlement in Wenen.

Daarnaast werden in het kader van het Steunprogramma voor het parlement van het voorzitterschap, bezoeken georganiseerd voor parlementsleden en medewerkers van de parlementen van landen die het EU-voorzitterschap overnemen (zie hoofdstuk 7.3).

Af en toe organiseert het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen op verzoek studiebezoeken ter versterking van de capaciteit, voor parlementaire medewerkers van parlementen/kamers die bezig zijn hun organisatie aan te passen of te moderniseren en die belangstelling hebben voor de werking van het EP.

Een gedetailleerde lijst van alle door het Directoraat in 2019 georganiseerde bezoeken, inclusief videoconferentie, van nationale EU-parlementen aan het Europees Parlement, is opgenomen in bijlage III.

Belangrijkste ontwikkeling in 2019:

- Het aantal bilaterale bezoeken is gedaald van 90 in 2018 tot 62 in 2019 als gevolg van de Europese verkiezingen.

4.4 Gebruik van videoconferenties voor bilaterale uitwisseling

Videoconferenties bieden nieuwe kansen en kunnen interparlementaire samenwerking vergemakkelijken. Het Europees Parlement kan technische assistentie bieden om videoconferenties met een uitstekende beeld- en geluidskwaliteit mogelijk te maken, met vertolking in diverse talen. Het gebruik van videoconferenties kan zorgen voor meer regelmatige contacten tussen parlementariërs en voor een vermindering van reistijden en dienstreiskosten, terwijl het tegelijkertijd milieuvriendelijk is. Al met al is dit een kosteneffectief instrument om vergaderingen te organiseren.

Videoconferenties in het Europees Parlement, ©EU-EP.

Videoconferenties zouden een aanvulling kunnen vormen op de meer traditionele interparlementaire bijeenkomsten. Het Finse voorzitterschap heeft een werkgroep opgericht om de richtsnoeren voor de interparlementaire samenwerking in de EU bij te werken¹⁶. In zijn verslag stelde de werkgroep vast dat een beter gebruik van moderne communicatiemiddelen de interparlementaire samenwerking verder zou kunnen vergemakkelijken, zowel in bilateraal als in multilateraal verband.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- In 2019 werden drie videoconferenties georganiseerd in het kader van de interparlementaire samenwerking.
- Het gebruik van videoconferenties is nog steeds vrij beperkt, ten dele als gevolg van een aantal technische beperkingen en het gebrek aan adequate apparatuur in sommige nationale parlementen.

¹⁶ [Enhanced interparliamentary cooperation through modern technology.](#)

5. SAMENWERKING MET DE NATIONALE PARLEMENTEN IN DE EU OP HET GEBIED VAN WETGEVING

5.1 Het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en Protocol nr. 2 bij het Verdrag van Lissabon

Volgens het subsidiariteitsbeginsel (verankerd in artikel 5 VEU) treedt de Unie op de gebieden die niet onder haar exclusieve bevoegdheid vallen, slechts op indien en voor zover de doelstellingen van het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en daarom beter door de Unie kunnen worden bereikt. De nationale parlementen zien er volgens de in het protocol vastgelegde procedure op toe dat het subsidiariteitsbeginsel wordt geëerbiedigd. Krachtens het evenredigheidsbeginsel gaan de inhoud en de vorm van het optreden van de Unie niet verder dan wat nodig is om de doelstellingen van de Verdragen te verwezenlijken.

In Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid is een toetsingsmechanisme vastgesteld, het systeem voor vroegtijdige waarschuwing. Uit hoofde van dit mechanisme kan ieder nationaal parlement binnen een termijn van acht weken vanaf de datum van toezending van een ontwerp van wetgevingshandeling aan de voorzitters van de instellingen een gemotiveerd advies toezenden waarin wordt uiteengezet waarom het betrokken ontwerp zijns inziens niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel.

5.1.1 Systeem voor vroegtijdige waarschuwing

Met betrekking tot het systeem voor vroegtijdige waarschuwing worden de opmerkingen van de nationale parlementen van de EU-lidstaten in de volgende categorieën in aanmerking genomen¹⁷:

1. gemotiveerd advies: indien de opmerkingen als gemotiveerd advies zijn ingediend en zijn ontvangen voordat de deadline van acht weken, waarnaar wordt verwezen in artikel 6 van Protocol nr. 2 bij het Verdrag van Lissabon¹⁸, is verstreken, en melding wordt gemaakt van niet-naleving van het subsidiariteitsbeginsel;
2. bijdrage: indien de indiening niet aan bovengenoemde criteria voldoet.

Wanneer de adviezen ten minste een derde van alle aan de nationale parlementen toegewezen stemmen vertegenwoordigen, moet het voorstel worden herzien ("gele kaart"). De instelling die de ontwerphandeling heeft ingediend, kan onder opgaaf van redenen besluiten het ontwerp te handhaven, te wijzigen of in te trekken. Deze drempel daalt tot een vierde van de nationale parlementen wanneer het wetsvoorstel betrekking heeft op politieke of justitiële samenwerking in strafzaken.

Als de nationale parlementen in het kader van de gewone wetgevingsprocedure met minstens een gewone meerderheid van mening zijn dat een wetsvoorstel niet in overeenstemming is met

¹⁷ See Conference of Committee Chairs document of 15 December 2010: 'Common approach for the treatment at committee level of national Parliaments' reasoned opinions and all other contributions of national Parliaments'.

¹⁸ Artikel 6 van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid: "Ieder nationaal parlement en iedere kamer van een van die parlementen kan binnen een termijn van acht weken vanaf de datum van toezending van een ontwerp van wetgevingshandeling aan de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, in de officiële talen van de Unie, een gemotiveerd advies toezenden waarin wordt uiteengezet waarom het betrokken ontwerp zijns inziens niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel. Ieder nationaal parlement of iedere kamer van een nationaal parlement raadpleegt, in voorkomend geval, de regionale parlementen met wetgevingsbevoegdheid".

het subsidiariteitsbeginsel en de Commissie haar voorstel handhaaft, wordt de kwestie voorgelegd aan het Europees Parlement en de Raad. Wanneer zij van mening zijn dat het wetsvoorstel niet in overeenstemming is met het subsidiariteitsbeginsel kunnen ze het verwerpen met een meerderheid van 55 % van de leden van de Raad, of met een meerderheid van de in het Europees Parlement uitgebrachte stemmen ("oranje kaart"). Tot dusver is de gelekaartprocedure drie keer ingeleid¹⁹; de oranje kaartprocedure daarentegen is nog nooit gebruikt.

Binnen het Europees Parlement is de Commissie juridische zaken (JURI) verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel van gemotiveerde adviezen²⁰. Om de zes maanden wordt een lid van de commissie benoemd tot vaste rapporteur voor subsidiariteit op basis van een toerbeurtsysteem tussen de politieke fracties.

De heer Angel Dzhambazki (ECR) nam in de eerste helft van 2019 de taak van vaste rapporteur voor de subsidiariteit voor zijn rekening. De heer Nacho Sánchez Amor (S&D) nam deze taak over in de tweede helft van het jaar. De commissie JURI stelt ook geregeld een verslag op over het jaarverslag van de Commissie inzake subsidiariteit en proportionaliteit.

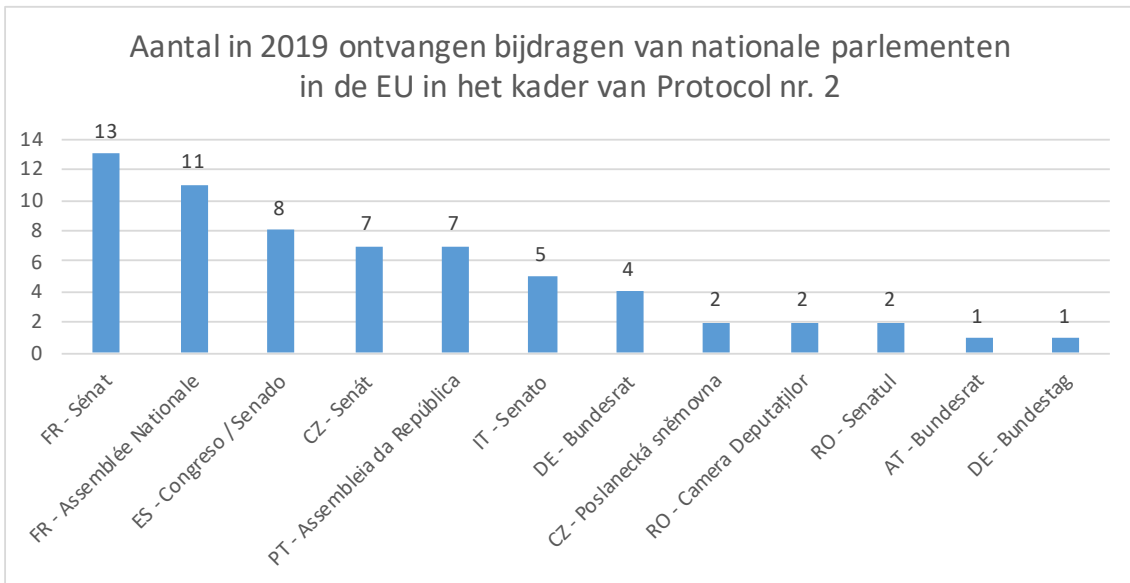
De heer Antonio Tajani, voorzitter van de Commissie constitutionele zaken, en de heer Nacho Sánchez Amor, permanent rapporteur voor subsidiariteit in de Commissie juridische zaken, namen als hoofdsprekers deel aan de negende conferentie over subsidiariteit, getiteld "Actieve subsidiariteit: samen Europese meerwaarde creëren", die op 22 november 2019 in Rome werd gehouden. De conferentie werd gezamenlijk georganiseerd door het Europees Comité van de Regio's en de Conferentie van voorzitters van de Italiaanse regionale parlementen.

5.1.2 Opmerkingen van de nationale parlementen in de EU

In 2019 ontving het Europees Parlement slechts 63 opmerkingen van nationale parlementen in de EU in het kader van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. De 63 opmerkingen waren allemaal bijdragen en er werden geen gemotiveerde adviezen ingediend. In 2018 ontving het EP 473 opmerkingen, waarvan 46 gemotiveerde adviezen en 427 bijdragen. Deze daling met 87 % in het aantal ingediende voorstellen tussen 2019 en 2018 kan worden verklaard door het feit dat de achtste zittingsperiode van het EP in 2019 afliep en dat het merendeel van de wetgevingsvoorstellen zich in de definitieve goedkeuringfase bevond. Bovendien ontvingen de nationale parlementen tussen januari en april 2019 slechts 14 wetgevingsvoorstellen in het kader van Protocol nr. 2.

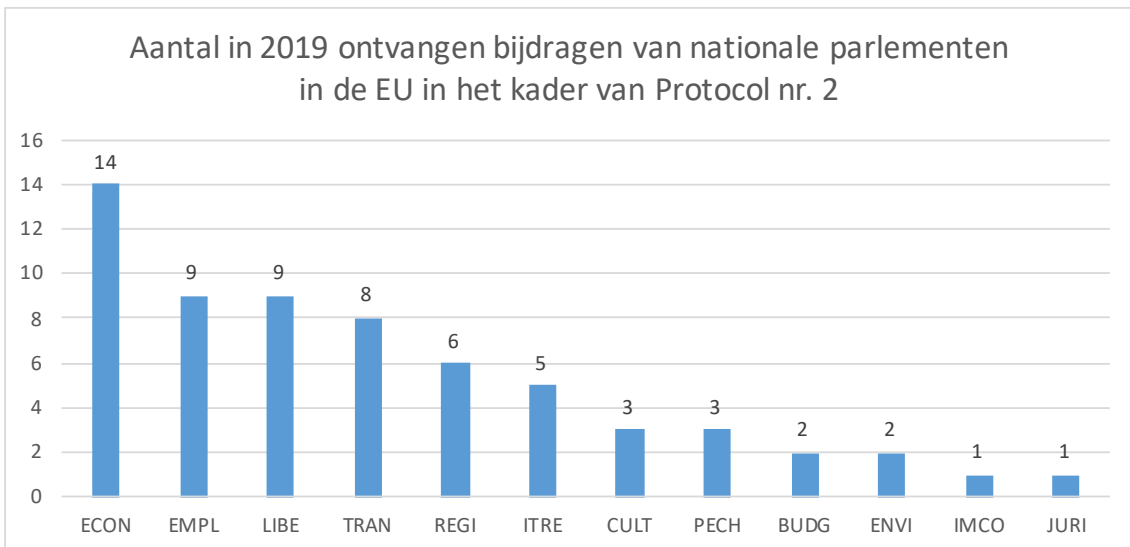
¹⁹ De gelekaartprocedure werd gebruikt in 2012 met betrekking tot een voorstel van de Commissie voor een verordening van de Raad betreffende de uitoefening van het recht om collectieve actie te voeren in de context van de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting ("Monti II"). Uiteindelijk heeft de Commissie haar voorstel ingetrokken, hoewel zij het er niet mee eens was dat het subsidiariteitsbeginsel werd geschonden. In 2013 werd nogmaals een gelekaartprocedure ingeleid voor het voorstel voor een verordening betreffende de instelling van het Europees Openbaar Ministerie. De Commissie besliste om [het voorstel te handhaven](#), aangezien ze van mening was dat het in overeenstemming was met het subsidiariteitsbeginsel. De gelekaartprocedure werd voorts gebruikt in 2016 tegen het [voorstel tot herziening van de richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers](#). De Commissie gaf uitgebreid [toelichting](#) over het handhaven van haar voorstel en argumenteerde dat het geen inbreuk vormde op het subsidiariteitsbeginsel aangezien de kwestie van de ter beschikking gestelde werknemers per definitie grensoverschrijdend is.

²⁰ In punt XVI van bijlage V bij het Reglement van het Europees Parlement wordt bepaald dat de Commissie juridische zaken verantwoordelijk is voor "de interpretatie, toepassing en controle van het recht van de Unie, de conformiteit van handelingen van de Unie met het primaire recht, met name de keuze van rechtsgronden en de naleving van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel".

Aantal bijdragen van de parlementen in 2019 per kamer. Er waren geen gemotiveerde adviezen.

In 2019 dienden slechts 12 van de 41 kamers bijdragen in. Het actiefst waren het Franse parlement (13 van de Senaat en 11 van de Kamer van afgevaardigden), het Spaanse parlement (8), de Tsjechische Senaat (7) en het Portugese parlement (7).

Aantal ontvangen bijdragen per commissie. Er waren geen gemotiveerde adviezen.

De commissies die de meeste bijdragen hebben ontvangen zijn de Commissie economische en monetaire zaken, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie vervoer en toerisme.

In de periode sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon (december 2009-december 2019) zijn in totaal 887 ontwerpen van wetgevingshandelingen voor onderzoek toegezonden aan de nationale parlementen in het kader van Protocol nr. 2 bij het Verdrag van Lissabon. In antwoord

hierop heeft het Europees Parlement 3 335 voorstellen van nationale parlementen ontvangen. 474 (14 %) daarvan waren gemotiveerde adviezen terwijl de overige 2 861 bijdragen waren over inhoudelijke aspecten van de voorstellen.

De nationale parlementen van de EU hebben Protocol nr. 2 vaker gebruikt om hun standpunt over de inhoud van de voorstellen kenbaar te maken in plaats van over het subsidiariteitsbeginsel. Dit zou erop kunnen wijzen dat zij inhoudelijk nauwer betrokken willen zijn bij het wetgevingsproces.

Het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen voorziet de leden (met name de rapporteurs), de politieke organen en de diensten van het EP gedurende de gehele wetgevingscyclus van specifieke deskundigheid en briefings over de opmerkingen van de nationale parlementen van de EU, die zijn gebruikt als input voor het opstellen van de verslagen van de commissies en voor de dialoogonderhandelingen met de Raad. Het directoraat beheert ook de databank Connect, die alle gemotiveerde adviezen en bijdragen bevat die van de nationale parlementen zijn ontvangen (zie hoofdstuk 7.1)²¹.

Belangrijkste ontwikkeling in 2019:

- Er waren minder wetsvoorstellen te onderzoeken daar de zittingsperiode ten einde liep. De wetgevingsinspanningen waren gericht op het afronden en goedkeuren van de voorstellen.

5.1.3 Maandelijks nota over de stand van zaken

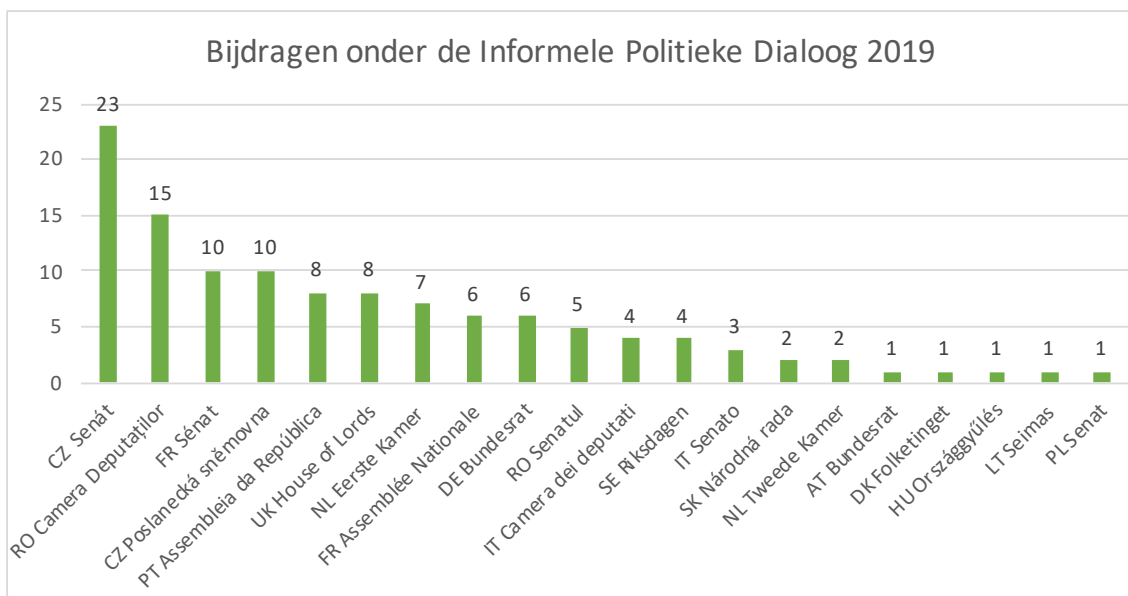
Het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen stelt maandelijks een nota op over de stand van zaken met betrekking tot de gemotiveerde adviezen en bijdragen die zijn ingediend in het kader van Protocol nr. 2. In deze nota wordt een overzicht gegeven van alle indieningen die sinds de voorgaande nota zijn ontvangen en wordt verwezen naar alle wetgevingsdossiers op de agenda van de volgende plenaire zitting van het EP. Ook is de nota opgenomen in het vergaderdossier van de Conferentie van commissievoorzitters van het EP, die plaatsvindt op de dinsdag van iedere zitting in Straatsburg. Bovendien wordt de nota vóór elke plenaire vergadering van het EP gepubliceerd op de website van het directoraat.

5.2 Informele politieke dialoog en Protocol nr. 1 bij het VWEU

Overeenkomstig Protocol nr. 1 bij het VWEU mogen nationale parlementen opmerkingen indienen over wetgevingsdossiers die onder de exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie vallen, evenals over niet-wetgevingsdocumenten, zoals documenten die betrekking hebben op lopende debatten op Europees niveau, groenboeken, witboeken, of mededelingen van de Commissie. Deze bijdragen vallen onder de informele politieke dialoog (IPD).

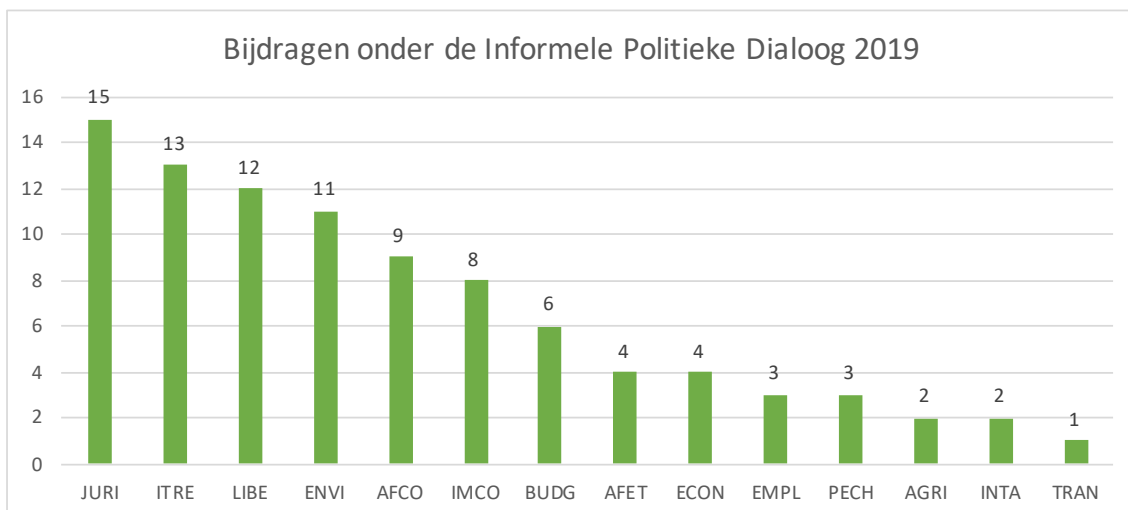
Ook in 2019 maakten de nationale parlementen in de EU actief gebruik van dit instrument en dienden ze 118 bijdragen in. In deze context waren de drie actiefste parlementen/kamers in 2019 de Tsjechische Senaat (23), de Roemeense Kamer van Afgevaardigden (15), de Franse Senaat (10) en de Tsjechische Kamer van afgevaardigden(10).

21 De databank kunt u hier vinden: <https://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html>

Aantal bijdragen van de parlementen in 2019 per kamer.

In totaal zijn 93 van de bijdragen aan commissies toegewezen. De vier commissies die de meeste IPD-bijdragen ontvingen waren de Commissie juridische zaken (JURI) met 15, de Commissie industrie, onderzoek en energie (ITRE) met 13, de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) met 12 en de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (ENVI) met 11 bijdragen.

Aantal bijdragen van de parlementen in 2019 per commissie²².

Sinds 2009 heeft het EP van de nationale parlementen 2 268 bijdragen uit hoofde van Protocol nr. 1 ontvangen. Deze bijdragen zijn gepubliceerd in de databank Connect²³. Gedetailleerde statistieken over de in 2019 ontvangen IPD-bijdragen zijn te vinden in bijlage V.

²² In de grafiek over de commissies ontbreken 20 eigen adviezen en 5 gezamenlijke adviezen die niet aan commissies zijn toegewezen.

²³ <http://www.connefop.europarl.europa.eu/connefop/app/?protocol=1>

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- Het aantal IPD-bijdragen is met 54 % gedaald, van 259 in 2018 tot 118 in 2019. Deze daling was hoogstwaarschijnlijk het gevolg van het einde van de zittingsperiode (de Europese verkiezingen werden gehouden in mei 2019), toen de wetgevende activiteit van de EU-instellingen aanzienlijk vertraagde;
- De nationale parlementen geven nu vaker een samenvatting in het Engels bij hun bijdragen in het kader van zowel Protocol nr. 2 als Protocol nr. 1. hetgeen het werk van de wetgevers vergemakkelijkt.

6. NETWERKEN EN UITWISSELING VAN INFORMATIE

6.1 Interparlementaire uitwisseling van EU-informatie (IPEX)

Het doel van de interparlementaire uitwisseling van EU-informatie (IPEX) is de interparlementaire samenwerking te ondersteunen via een platform en een netwerk voor de elektronische uitwisseling van EU-gerelateerde informatie tussen de parlementen in de EU. IPEX werd opgestart als initiatief van de nationale parlementen in de EU. Het Europees Parlement bood technische ondersteuning bij de ontwikkeling ervan. In 2019 maakten 41 kamers van 28 nationale parlementen en het Europees Parlement gebruik van IPEX in hun dagelijkse activiteiten. IPEX wordt voortdurend verbeterd om tegemoet te komen aan de veranderende behoeften van de gebruikers.

IPEX wordt soms 'instrument' genoemd, dan weer 'platform' of ook 'netwerk'. Deze drie definities geven weer hoe het instrument is geëvolueerd. Het is langzaam ontwikkeld van een instrument tot een echt netwerk.

Zie: www.ipex.eu

In 2019 werd de digitale strategie van IPEX en het eerste IPEX-werkprogramma afgerond.

Er werden drie werkgroepen opgericht om de volgende kwesties te onderzoeken:

- IPEX meer bevorderen (voorzeten door een medewerker van de Duitse Bundestag);
- Het IPEX-netwerk versterken (voorzeten door de Deense Folketing en vervolgens de Luxemburgse Chambre des Députés);
- Het digitale systeem van de IPEX-databank verbeteren (voorzeten door het EP).

De werkgroepen hebben voor het IPEX-bestuur verslagen en concrete voorstellen opgesteld over de wijze waarop IPEX verder kan worden ontwikkeld als drijvende kracht achter initiatieven in het kader van de interparlementaire samenwerking.

De voorstellen van de werkgroepen zijn besproken tijdens de vergaderingen van het IPEX-bestuur in Wenen (januari en mei 2019) en Brussel (oktober 2019). Het bestuur heeft de resultaten van de werkgroepen formeel goedgekeurd.

De jaarlijkse bijeenkomst van IPEX-correspondenten, die op 14 en 15 november 2019 in Wenen werd gehouden en door het Oostenrijkse voorzitterschap werd georganiseerd, was een gelegenheid om nieuwe overlegstructuren vast te stellen en creatieve ideeën uit te voeren waarmee het IPEX-netwerk verder kan worden ontwikkeld. Het resultaat van deze bijeenkomst is dat IPEX nu al wordt omgevormd tot het unieke contactpunt voor interparlementaire uitwisseling over EU-aangelegenheden waar het EP en de nationale parlementen om hebben gevraagd.

Dat IPEX steeds belangrijker wordt voor de ontwikkeling van de interparlementaire samenwerking kan met name worden opgemaakt uit het besluit van het Europees Parlement om de nodige middelen ter beschikking te stellen ter ondersteuning van de ontwikkeling van de nieuwe IPEX-website in 2020. Op basis van het werkprogramma ter uitvoering van de digitale strategie heeft het IPEX-bestuur nieuwe vormen van uitwisseling tussen de parlementen ontwikkeld en de nieuwe IPEX-website moet het mogelijk maken deze in het kader van de dagelijkse werkzaamheden op te zetten. Zonder deze sterke inzet van het EP zou het onmogelijk zijn geweest om de nodige verbeteringen aan te brengen in de samenwerking tussen de parlementen op het gebied van EU-aangelegenheden. Deze belangrijke bijdrage, een gezamenlijke inspanning van het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen en het directoraat Resources (directoraat-generaal Presidium (DG PRES)), het directoraat-generaal Innovatie en Technologische Ondersteuning (DG ITEC) en het kabinet van de secretaris-generaal, was zeker een van de beste voorbeelden van “impact door samenwerking” in de praktijk in 2019.

In 2019 heeft IPEX ook met succes de nieuwe algemene verordening gegevensbescherming (AVG) ten uitvoer gelegd en de IPEX-privacyverklaring gepubliceerd, samen met het memorandum van overeenstemming waarin de taken zijn vastgelegd van degenen die gezamenlijk voor de verwerking verantwoordelijk zijn (het IPEX-bestuur en de nationale parlementen).

Naast deze intensieve activiteiten heeft IPEX zijn taak voortgezet als platform op het gebied van subsidiariteit en controle van EU-ontwerpwetgeving door de nationale parlementen.

Op IPEX zijn momenteel meer dan 106 000 pagina's van de nationale parlementen en de EU-instellingen gepubliceerd met informatie inzake parlementaire controle, in bijna 80 000 documenten die door de nationale parlementen zijn geproduceerd en aan meer dan 12 000 dossiers zijn gekoppeld. In 2019 bedroeg het totale aantal in IPEX geregistreerde wetgevende en niet-wetgevende documenten 811, een daling ten opzichte van het voorgaande jaar als gevolg van de wijziging van de zittingsperiode van het Parlement (2018: 1 119; 2017: 1 053; 2016: 1 064; 2015: 805).

In 2019 werd de IPEX website bezocht door meer dan 340 000 eenmalige bezoekers, een voortzetting van de algemene trend van de voorgaande jaren (2018: 285 881; 2017: 307 737; 2016: 253 264; 2015: 234 480). Maar het aantal bekeken pagina's – bijna 43 miljoen – is veruit het hoogste tot nu toe, met een toename van meer dan 30 miljoen pagina's ten opzichte van 2018.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- Er werd een inventaris opgesteld van voorstellen en ideeën voor de inhoud van de nieuwe rubrieken van de IPEX-website;
- IPEX consolideerde zijn rol als netwerk.

6.2 Europees Centrum voor parlementair onderzoek en documentatie (ECPOD)

Bij het ECPOD, dat gezamenlijk wordt beheerd door het Europees Parlement en de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, zijn 66 parlementaire kamers (waaronder 41 uit de Europese Unie) uit 54 landen en EU-instellingen aangesloten. Bijna 120 correspondenten en waarnemende correspondenten vertegenwoordigen hun respectieve parlementen binnen het netwerk en werken mee aan de hoofdactiviteiten van het ECPOD, namelijk een intensieve uitwisseling van informatie en beste praktijken.

Het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen en de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement (EPRS) hebben voor de derde keer met succes een ECPOD-seminar georganiseerd met als titel "Ondersteuning via kennis: Parlementair onderzoek in een tijd van desinformatie en overdaad aan informatie". Het evenement werd bijgewoond door 65 deelnemers uit 33 parlementaire kamers en internationale organisaties. Het seminar begon met een discussie tussen hogere leidinggevend en directeurs over de belangrijkste uitdagingen voor het leiden van een onderzoeksdienst, gevolgd door een reeks gevalsstudies over manieren om een nieuw parlement te verwelkomen.

"Empirisch onderbouwde beleidsvorming" was het onderwerp van een andere sessie, die de deelnemers inzicht verschafte in de evaluatie van het beleid. In een sessie over "Werken met partners" kregen de onderzoeksdienst en andere diensten van het Amerikaanse Congres de gelegenheid om hun activiteiten te presenteren en vragen te beantwoorden. Empirisch onderbouwde beleidsvorming en de behoefte aan ethische richtsnoeren voor onafhankelijkheid en gebruik van deskundigheid vormden het onderwerp van een inspirerende discussie. Ook de eerste ondervoorzitter, mevrouw Mairead McGuinness, en de secretaris-generaal van het EP, de heer Klaus Welle, voerden het woord tijdens het seminar.

In totaal was het ECPOD-secretariaat betrokken bij de organisatie van zes seminars en vier statutaire vergaderingen, allemaal in nauwe samenwerking met de gastparlementen.

In 2019 dienden de parlementen die lid zijn van het ECPOD 306 verzoeken in bij het netwerk, tegenover 333 in 2018. Daarop volgden 7 310 antwoorden, wat een lichte daling betekent ten opzichte van de 7 963 antwoorden in 2018. het ECPOD-secretariaat volgde nauwlettend de indiening van de verzoeken om ervoor te zorgen dat de ECPOD-normen werden nageleefd. Op te merken valt dat sommige diensten van nationale parlementen en het Europees Parlement voor het eerst verzoeken hebben ontvangen met betrekking tot nationale besluiten inzake de vrijheid van informatie en tot Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang tot documenten.

Het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen verleende ook steun aan de diensten van het EP, door hun verzoeken aan het ECPOD-netwerk te vergemakkelijken en door te geven. In totaal diende het EP 16 verzoeken in bij het ECPOD-netwerk in de loop van 2019. Dit is een aanzienlijke stijging ten opzichte van 2018, toen slechts vijf verzoeken werden ingediend. Bovendien gaf het EP 29 antwoorden op verzoeken van andere ECPOD-parlementen, een cijfer dat nagenoeg gelijk bleef aan dat van 2018 met 31 antwoorden.

De steun van de IT-diensten van het EP bleef essentieel voor de goede werking van de website van het ECPOD en de workflow van de verzoeken in 2019. De ECPOD-parlementen verklaarden erop te vertrouwen dat het EP zou zorgen voor een vlotte werking van de dienst.

Belangrijkste ontwikkeling in 2019:

- Tenuitvoerlegging van de nieuwe algemene verordening gegevensbescherming.

6.3 Netwerk van vertegenwoordigers van de nationale parlementen in de EU in Brussel

Het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen ontvangt en ondersteunt ambtelijke vertegenwoordigers die door de nationale parlementen/kamers van de EU zijn toegewezen aan het Europees Parlement. Met het oog op het versterken van de interparlementaire samenwerking in de EU stelt het Europees Parlement vertegenwoordigers op verzoek al sinds 1991 kosteloos kantoor- en andere interne voorzieningen ter beschikking in zijn gebouwen in Brussel en Straatsburg.

De nationale parlementen van de EU worden vertegenwoordigd door nationale ambtenaren in Brussel, die te gast zijn bij het EP. Op 31 december 2019 waren 56 medewerkers van 39 kamers ondergebracht in 36 kantoren in de gebouwen van het EP²⁴. De vertegenwoordigers wisselen regelmatig informatie uit, zowel onderling als met de diensten van het EP, om de interparlementaire uitwisseling en samenwerking te vergemakkelijken en te bevorderen.

De vertegenwoordigers werken in het gebouw waar het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen is gevestigd. Dit brengt tal van synergieën tot stand en maakt uitwisseling eenvoudiger. Het directoraat bleef workshops organiseren voor de vertegenwoordigers van de nationale parlementen. Het doel van deze workshops is specifieke werkgebieden en administratieve projecten van het Europees Parlement te presenteren en op informele wijze verwante onderwerpen van gemeenschappelijk belang te bespreken, om van elkaar te leren en een beter begrip te krijgen van de verschillende administratieve culturen.

In 2019 werden workshops georganiseerd over de Europese verkiezingen, de brexit, de EPRS en de werkzaamheden en activiteiten van het directoraat-generaal Intern Beleid van het EP (DG IPOL). Alle workshops werden bijgewoond door de respectieve directeuren-generaal. Eén workshop was gewijd aan een debat met de secretaris-generaal, de heer Klaus Welle.

²⁴ Met inbegrip van het COSAC-secretariaat en de informatiemedewerker van IPEX.

Een lijst met de vertegenwoordigers van de nationale parlementen is te vinden op:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/networks/representatives-of-national-parliaments.html>

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- Verdere ontwikkeling van informele workshops met vertegenwoordigers;
- Verplaatsing van de kantoren van de vertegenwoordigers van het Wiertz-gebouw naar het Montoyer-gebouw.

6.4 Studiedagen voor personeel

In zijn resolutie over de tenuitvoerlegging van de Verdragsbepalingen betreffende nationale parlementen stelt het Parlement dat "betere interactie en informatie-uitwisseling tussen EP-leden en nationale parlementsleden en ook tussen ambtenaren van nationale parlementen zouden kunnen bijdragen tot een beter toezicht op het Europees debat op nationaal niveau, en zo een daadwerkelijk Europese parlementaire en politieke cultuur zouden bevorderen"²⁵. In 2019 organiseerde het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen een reeks seminars voor het personeel van de nationale parlementen/kamers in de EU. Deze seminars waren bedoeld om personeelsleden van de nationale parlementen en het EP samen te brengen, om relevante Europese onderwerpen te presenteren en te bespreken, van elkaar te leren en beste praktijken uit te wisselen.

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling in de afgelopen jaren was dat er, naast interparlementaire samenwerking op politiek niveau, seminars voor personeel werden georganiseerd om de technische uitwisselingen op personeelsniveau te vergemakkelijken. Dergelijke seminars vormen een belangrijk platform voor de parlementaire diensten om specifiekere en gerichtere uitwisselingen te houden op gebieden van gemeenschappelijk belang. Studiedagen voor personeel zijn een dynamisch element van de werkzaamheden van zowel het EP als de nationale parlementen in de EU.

Op 19 en 20 maart 2019 organiseerde het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen, samen met het directoraat-generaal Communicatie, een seminar voor het personeel, getiteld "Communicatie vanuit een parlementair perspectief", waaraan ongeveer 62 personeelsleden van de nationale parlementen/kamers hebben deelgenomen. Personeelsleden van de nationale parlementen van de EU en van het Europees Parlement voerden een levendige discussie over de wijze waarop als instelling met de burgers moet worden gecommuniceerd en deelden hun kennis en ervaring. Dit tweedaagse seminar was een gelegenheid voor de deelnemers om te discussiëren en waardevolle inzichten te verwerven in communicatiepraktijken, zowel vanuit een Europees perspectief als van diverse nationale perspectieven.

Een ander seminar voor het personeel over het Europees semester werd georganiseerd door de afdeling Ondersteuning economische governance (DG IPOL) met steun van het directoraat. Parlementaire onderzoekers van de nationale parlementen in de EU en het EP zetten hun samenwerking voort via het ECPOD-netwerk (zie hoofdstuk 6.2).

25 [European Parliament resolution of 19 April 2018 on the implementation of the Treaty provisions concerning national Parliaments.](#)

26 <https://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect.html>

7. TOOLS EN ONDERSTEUNINGSACTIVITEITEN

7.1 CONNECT

CONNECT

Het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen voorziet de leden (met name de rapporteurs) en de politieke organen en diensten van het Europees Parlement gedurende de gehele wetgevingsprocedure van specifieke expertise met betrekking tot de opmerkingen van de nationale parlementen in het kader van de Protocollen nrs. 1 en 2. Het directoraat onderhoudt in dit kader de databank [CONNECT](#), die alle documenten bevat die sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in het kader van de Protocollen nrs. 1 en 2 van de nationale parlementen zijn ontvangen. Gemotiveerde adviezen die verband houden met het systeem voor vroegtijdige waarschuwing zijn in alle talen van de EU beschikbaar.

Sinds 2017 is het mogelijk de databank CONNECT te raadplegen op de website van het directoraat²⁶. Alle informatie in CONNECT, met inbegrip van gemotiveerde adviezen en bijdragen van de nationale parlementen, is rechtstreeks beschikbaar in eCommittee, de gemeenschappelijke werkruimte van DG IPOL en DG EXPO, onder de procedure waarmee de informatie verband houdt. Dit geldt niet alleen voor gemotiveerde adviezen, maar ook voor alle van de nationale parlementen in de EU ontvangen bijdragen.

Dankzij CONNECT kunnen rapporteurs, leden, assistenten en personeel van de commissiesecretariaten, evenals externe belanghebbenden een actueel en volledig overzicht hebben van alle opmerkingen van de nationale parlementen op om het even welk moment van de wetgevingsprocedure. In 2019 werden in totaal **181** inzendingen ontvangen: **63** (35 %) werden ingediend in het kader van de subsidiariteitscontroles van Protocol nr. 2 en **118** (65 %) werden ingediend in het kader van de informele politieke dialoog.

Op 31 december 2019 waren er in totaal **5 675** opmerkingen (gemotiveerde adviezen en bijdragen) van de nationale parlementen in de EU te vinden in de databank CONNECT. **3 322** (59 %) werden ingediend in het kader van de subsidiariteitscontroles van Protocol nr. 2 en **2 353** (41 %) werden ingediend in het kader van de informele politieke dialoog.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- Bevordering van CONNECT bij nieuwgekozen leden van het Europees Parlement in de maandelijkse nota over de stand van zaken die naar de leden van het Europees Parlement wordt toegezonden.
- Daling van het aantal opmerkingen omdat 2019 een verkiezingsjaar was.

²⁶ <https://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect.html>

7.2 Register van corresponderende commissies (CorCom)

CORCOM

Het register van corresponderende commissies (CorCom) is een informatiebron over de commissies van de nationale parlementen die overeenkomen met de commissies van het Europees Parlement. Het bevat tevens informatie over de verschillende commissiesecretariaten van de nationale parlementen in de EU en het EP. De in het register opgenomen informatie wordt verstrekt door de in Brussel gevestigde permanente vertegenwoordigers van de nationale parlementen in de EU.

In mei 2009 heeft het Parlement een resolutie²⁷ aangenomen over de ontwikkeling van de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen (rapporteur: Elmar Brok), waarna het Reglement van het Europees Parlement is herzien. Nu staat daarin dat een commissie “rechtstreeks op commissieniveau in dialoog [kan] gaan met de nationale parlementen binnen de grenzen van de daarvoor uitgetrokken begrotingskredieten. Dit kan passende vormen van pre- en postwetgevingsamenwerking omvatten” (artikel 150, lid 3).

De CorCom-applicatie wordt continu verbeterd om tegemoet te komen aan de veranderende behoeften van de gebruikers. Het is nu een internetapplicatie²⁸ die veel gebruiksvriendelijker is en uitgerust is met een reeks nieuwe toepassingen. Maandelijks worden gemiddeld 392 pagina's bekeken.

7.3 Steunprogramma voor het parlement van het voorzitterschap

Het Europees Parlement heeft onafgebroken toegewerkt naar nauwe samenwerking tussen zijn eigen administratieve diensten en die van de nationale parlementen, met name in de voorbereidende fase van de parlementaire dimensie van ieder voorzitterschap van de Raad. Het Europees Parlement biedt elk parlement van het aantredende voorzitterschap de gelegenheid om deel te nemen aan een programma in Brussel met het oog op de voorbereiding van activiteiten in de context van de parlementaire dimensie van het voorzitterschap. Het Europees Parlement kan het parlement van het voorzitterschap een op maat gemaakt steunprogramma bieden, op basis van specifieke vragen, behoeften en prioriteiten. Dit initiatief biedt de mogelijkheid om te netwerken en persoonlijke contacten op te bouwen met alle betrokkenen en maakt een effectieve uitwisseling van informatie en expertise mogelijk, waardoor het verdere werk wordt vergemakkelijkt en de consistentie wordt gewaarborgd. Het Europees Parlement kan de kosten van het programma delen met het betreffende parlement.

In de afgelopen jaren heeft een aantal EU-lidstaten voor het eerst het EU-voorzitterschap van de Raad bekleed. De parlementen van deze landen waren bijzonder geïnteresseerd in het steunprogramma van het EP voor het voorzitterschap. In dit verband heeft het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen in het voorjaar van 2019 drie studiebezoeken georganiseerd voor negen ambtenaren van de Kroatische Sabor die verantwoordelijk zouden zijn voor de voorbereiding van de parlementaire dimensie van het Kroatische voorzitterschap. Bij deze vergaderingen waren er contacten met de bevoegde commissiesecretariaten en andere diensten van het Europees Parlement, de IPEX-medewerker, het COSAC-secretariaat en vertegenwoordigers van verschillende nationale parlementen van landen die recentelijk het voorzitterschap van de Raad hadden bekleed.

27 [Resolutie van het Europees Parlement van 7 mei 2009 over de ontwikkeling van de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen in het kader van het Verdrag van Lissabon](#)

28 CorCom is alleen voor intern gebruik. Het register is beschikbaar op het intranet van het Europees Parlement.

De vergaderingen waren bedoeld om ervaringen en beste praktijken uit te wisselen met betrekking tot de organisatie van grote interparlementaire vergaderingen en conferenties, zoals de COSAC, de IPC over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de EU, de IPC GBVB/GVDB en de vergaderingen van de GPC voor Europol.

Daarnaast faciliteerde het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen bilaterale bezoeken van het Finse en het Duitse parlement, die hebben gediend als voorbereiding op hun voorzitterschap. Alle deelnemers aan het programma bevestigden dat de uitwisseling van ervaringen en de daaruit getrokken lessen, alsmede de nauwe samenwerking die tot stand is gebracht, bijzonder nuttig waren voor een betere planning van de parlementaire dimensie van het voorzitterschap.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2019:

- Organisatie in het EP in Brussel van een alomvattend steunprogramma voor het personeel van het parlement van Kroatië, dat voor de eerste maal het voorzitterschap bekleedde;
- Organisatie van programma's op maat voor de parlementen van de landen die binnenkort het voorzitterschap zullen bekleden (de landen die niet voor het eerst het voorzitterschap bekleden).

7.4 Publicaties van het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen

Het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen geeft diverse publicaties uit. Een van deze publicaties "Spotlight on Parliaments in Europe", biedt een samenvatting van informatie over bepaalde thema's die tussen de parlementen binnen het ECPOD-netwerk zijn aangekaart.

Daarnaast wordt in de "Weekly Agenda" informatie gegeven over de activiteiten waarbij nationale parlementen betrokken zijn, teneinde de transparantie en zichtbaarheid te vergroten van de verscheidene interparlementaire activiteiten die worden georganiseerd. Tot slot bevat de "State of Play Note" informatie over de van de nationale parlementen ontvangen opmerkingen.

'Spotlight on Parliaments in Europe' biedt een samenvatting van informatie over bepaalde thema's die tussen de parlementen binnen het ECPOD-netwerk zijn aangekaart.

In 2019 heeft het directoraat twee nummers voorbereid:

- Spotlight nr. 24 - februari 2019 - Toezicht op de omzetting van richtlijnen en de uitvoeringsmaatregelen van EU-verordeningen;
- Spotlight nr. 25 - november 2019 - Kiesdistricten in nationale parlementsverkiezingen.

De publicaties zijn te vinden op de [website van het directoraat](#).

Iedere vrijdag krijgen alle EP-leden en de diensten van het Europees Parlement een e-mail met de wekelijkse agenda. In 2019 werden er 36 *Weekly Agendas* verstuurd. In deze agenda worden de interparlementaire evenementen van de volgende twee weken aangekondigd, zoals bilaterale bezoeken, interparlementaire conferenties en ICM's. De wekelijkse agenda bevat informatie over de datum, plaats en de betrokken diensten van het EP.

Bovendien publiceert het directoraat maandelijks een "State of Play Note" (nota over de stand van zaken) met betrekking tot de gemotiveerde adviezen en bijdragen van de nationale parlementen (zie hoofdstuk 5.1.3).

Het directoraat heeft ook een website waarop het informatie verschaft over de toekomstige activiteiten en publicaties van het directoraat.

8. HET DIRECTORAAT BETREKKINGEN MET DE NATIONALE PARLEMENTEN

Voor het directoraat Betrekkingen met de nationale parlementen was 2019 opnieuw een jaar van groei en samenwerking. Dit jaar werd gekenmerkt door talloze activiteiten, nieuwe collega's en partners, deelname aan interparlementaire evenementen op hoog niveau, nauwere banden met de andere diensten van het Europees Parlement en een aantal belangrijke mijlpalen.

Overeenkomstig het motto van DG Presidium, "*Impact doorsamenwerking*", voorzag het directoraat de leden en het secretariaat van het EP verder van de nodige diensten en adviezen om de institutionele samenwerking en wetgevende dialoog met de nationale parlementen verder uit te bouwen.

Het directoraat biedt ondersteuning voor interparlementaire activiteiten, draagt bij aan de tenuitvoerlegging van de Verdragsbepalingen inzake interparlementaire samenwerking en fungeert als kenniscentrum voor informatie over de nationale parlementen in de EU. Het vertegenwoordigt het Europees Parlement in de administratieve netwerken voor interparlementaire samenwerking. Het beheert de betrekkingen met de ambtenaren die de nationale parlementen in de EU vertegenwoordigen in Brussel en onderhoudt een nauwe band met hun administraties.

Het directoraat is de secretaris-generaal, de adjunct-secretaris-generaal en alle diensten van de directoraten-generaal van het EP waarmee het samenwerkt dankbaar voor de voortdurende steun.

Directeur: Katrin Ruhmann

Het directoraat bestaat uit twee afdelingen.

Afdeling Wetgevingsdialoog

De afdeling Wetgevingsdialoog is met name bevoegd voor de politieke en wetgevingsdialoog met de nationale parlementen. De afdeling plant, coördineert en organiseert interparlementaire vergaderingen op commissieniveau, met inbegrip van ICM's, de Europese Parlementaire Week en de GPC voor Europol. Ze monitort ook de subsidiariteitscontrole en zorgt samen met rapporteurs en commissies voor de follow-up van de tenuitvoerlegging van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. Bovendien organiseert de afdeling thematische seminars waarop de diensten van het EP en de nationale parlementen worden samengebracht en is ze verantwoordelijk voor de databanken CONNECT en CorCom.

Afdelingshoofd: Jesús Gómez

Afdeling Institutionele samenwerking

De afdeling Institutionele samenwerking is bevoegd voor multilaterale gereguleerde samenwerking, d.w.z. de EUSC, de vergaderingen van de secretarissen-generaal van de parlementen van de EU en COSAC. De afdeling houdt zich ook bezig met bestaande netwerken, met name IPEX en ECPOD, de samenwerking met het DG EXPO en de coördinatie van de steunprogramma's voor het parlement van het voorzitterschap en de studiebezoeken inzake capaciteitsopbouw.

Afdelingshoofd: Pekka Nurminen

Dit verslag en nadere informatie in verband met de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen in de EU, vindt u terug op de website van het Europees Parlement:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home/news.html>

BIJLAGEN

BIJLAGE I – Cosac-vergaderingen – Onderwerpen en hoofdsprekers 2019

Cosac-evenement	Plaats en datum	Onderwerpen	Hoofdspreker/panelleden Europees Parlement
Vergadering van de voorzitters	Boekarest, 20-21 januari 2019	<p>I Prioriteiten van het Roemeense voorzitterschap van de Raad van de EU</p> <p>II De cohesie vergroten en zorgen voor convergentie door middel van MFK-instrumenten</p>	
Plenaire vergadering van de 61e COSAC	Boekarest, 23-25 juni 2019	<p>I Verwezenlijkingen van het Roemeense voorzitterschap van de Raad van de EU</p> <p>II Vooruitzichten voor de internationale handelsbetrekkingen van de EU; de toekomst van de betrekkingen tussen de EU en het VK in het kader van de brexit</p> <p>III De Europese onderwijruimte als stuwende kracht voor het hervormen en versterken van de interne markt</p> <p>IV Economie gebaseerd op innovatie, technologische vooruitgang en de sociale impact van de EU; de rol van de nationale parlementen bij de bevordering van de "nieuwe economie" van de EU</p>	
Vergadering van de voorzitters	Helsinki, 21-22 juli 2019	<p>I Presentatie van de prioriteiten van het Fins voorzitterschap van de Raad van de EU</p> <p>II Welk budget voor Europees beleid?</p>	
Plenaire vergadering van de 62e COSAC	Helsinki, 1-3 december 2019	<p>I Het Finse voorzitterschap van de Raad van de EU</p> <p>II De bevordering van de rechtsstaat in de EU en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie</p> <p>III Toespraak van de heer Maroš Šefčovič</p> <p>IV Een succesvolle klimaatstrategie voor Europa</p> <p>V Toespraak van de heer Michel Barnier</p>	Mairead McGuinness, eerste vicevoorzitter van het Europees Parlement

Voor meer gedetailleerde informatie betreffende de agenda's van de COSAC-vergaderingen, zoals die door de voorzitterschappen wordt gepubliceerd, zie de IPEX-website: www.ipex.eu

BIJLAGE II – Interparlementaire vergaderingen georganiseerd door de commissies van het Europees Parlement in Brussel²⁹ in 2019

Datum	Commissie van het Europees Parlement:	Evenement		Aantal deelnemers:			
		Soort vergadering	Titel vergadering	Leden	Parlementen	Kamers	EP
18-19 februari 2019	ECON EMPL BUDG	Europese Parlementaire Week: • Conferentie over het Europees Semester	Interparlementaire conferentie over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de Europese Unie	128	27	35	Dag 1 plenaire vergadering: 11 Dag 2 plenaire vergadering: 21 ECON ICM: 13 BUDG ICM: 9 EMPL ICM: 5
7 maart 2019	FEMM	Interparlementaire commissievergadering	De kracht van vrouwen in de politiek	23	17	19	15
1-2 april 2019	AFET	Interparlementaire commissievergadering	buitenlands beleid en veiligheid van de EU	31	27	32	41
24 september 2019	ECON	Interparlementaire commissievergadering	Landspecifieke aanbevelingen	12	7	9	43
4 december 2019	AFET	Interparlementaire commissievergadering	Prioriteiten van het buitenlands beleid van de EU voor de nieuwe institutionele cyclus	38	19	25	32
Totaal aantal deelnemers				232			190

²⁹ Tenzij anders vermeld, zijn alle vergaderingen interparlementaire commissievergaderingen.

BIJLAGE III - Bezoeken van de nationale parlementen³⁰ van de EU aan het Europees Parlement (inclusief videoconferenties) in 2019

Datum(s)	Land – kamer	Bezoeker	Wie de bezoeker in het EP heeft ontmoet	Soort bezoek	Aantal deelnemende parlementsleden	Aantal deelnemende personeelsleden
9 januari 2019	NEDERLAND — Tweede Kamer	Parlementsleden	EP-lid Tang, EP-lid Rosati	Parlementsleden	2	1
22 januari 2019	NOORWEGEN – Storting	Delegatie van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken	EP-lid Ulvskog, EP-lid Lenaers	Parlementsleden	10	1
24 januari 2019	NOORWEGEN – Storting	Personeel van het Verbond van Noorse ondernemingen	Personeel van het EP	Personeel		26
29 januari 2019	ITALIË – Senato	Delegatie van de Commissie Europese zaken	Ondervoorzitter Castaldo, EP-lid Toia, EP-lid Gardini	Parlementsleden	3	1
30 januari 2019	HONGARIJE – Országgyűlés	Studiebezoek van de nieuwe parlementsleden	Ondervoorzitter Járóka, Hongaarse EP-leden, personeel van het EP	Parlementsleden	12	8
31 januari 2019	ITALIË – Camera dei Deputati	Commissie EU-beleid (videoconferentie)	Italiaanse EP-leden van AFCCO	Parlementsleden	NN	
4 februari 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Commons	Delegatie van het comité inzake de uitbreiding uit de EU	EP-lid Verhofstadt, EP-leden in de stuurgroep voor de brexit	Parlementsleden	15	3
5-6 februari 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Lords	Personeel	EP-lid Corbett, personeel van het EP	Personeel		2
5 februari 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Parlementsleden	EP-lid Omarjee, EP-lid Manscour	Parlementsleden	2	2
5 februari 2019	DUITSLAND – Bundestag	Commissie Europese aangelegenheden	AFET-voorzitter McAllister, EP-lid Fleckenstein, EP-lid Olbrycht, EP-lid Thomas	Parlementsleden	20	14
5-6 februari 2019	DUITSLAND – Bundestag	Subcommissie EU-recht	EP-lid Sippel, EP-lid Melo, EP-lid Regner, EP-lid Zwielfka, EP-lid Rozière	Parlementsleden	6	2

³⁰ Nationale parlementen in de EU; Noors Parlement; Noorse Raad.

Datum(s)	Land – kamer	Bezoeker	Wie de bezoeker in het EP heeft ontmoet	Soort bezoek	Aantal deelnemende parlementsleden	Aantal deelnemende personeelsleden
6 februari 2019	DUITSLAND – Bundestag	Commissie Europese aangelegenheden Subcommissie begroting	CONT-voorzitter Gräßle, EP-lid Thomas, EP-lid Olbrycht, EP-lid Deprez, EP-lid Geier	Parlementsleden	6	7
6-7 februari 2019	ZWEDEN – Riksdag	Voorzitter	Voorzitter Tajani, eerste ondervoorzitter McGuinness	Voorzitter		
6-7 februari 2019	NOORWEGEN – Storting	Parlementsleden	Ondervoorzitter Hautala, EP-lid Hökmark, EP-lid Kari, EP-lid Dohrmann, personeel van het EP	Parlementsleden	12	2
19 februari 2019	OOSTENRIJK – Bundesrat	Delegatie van de EU-commissie	EP-lid Freund, EP-lid Kadenbach, EP-lid Karas, EP-lid Schmidt	Parlementsleden	14	2
20 februari 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Bezoek van parlementsleden in verband met de EU-strategie inzake kunststoffen	EP-lid Ries	Parlementsleden	2	1
20 februari 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Parlementsleden	PECH-voorzitter Cadec	Parlementsleden	2	3
20 februari 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Bezoek van parlementsleden in verband met de fiscale bevoegdheid van de VS ten aanzien van in de VS geboren Franse burgers	EP-lid Berès, EP-lid Rozière	Parlementsleden	2	1
21 februari 2019	ZWEDEN – Riksdag	Commissie Europese aangelegenheden	AFCO-voorzitter Hübner	Parlementsleden	15	7
25 februari 2019	NOORWEGEN – Storting	Personeel van de Centruumpartij	EP-lid Jäättteenmäki, EP-lid Federley	Personeel		17
7-8 maart 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Commons	Personeel van de bibliotheek van het House of Commons	EP-lid Corbett, personeel van het EP	Personeel		8

18 maart 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Commons	Administratieve medewerkers van de Commissie toetsing Europese wetgeving	Personeel van het EP	Personeel		3
18-19 maart 2019	TSJECHIË – Senát	lid van de Senaat	EP-lid Niedermayer, personeel van het EP	Parlementslid	1	
18-19 maart 2019	ZWEDEN – Riksdag	EP-leden	Zweedse EP-leden, personeel van het EP	Parlementsleden	3	
19 maart 2019	OOSTENRIJK – Nationalrat	De heer Wolfgang Sobotka, voorzitter	EP-lid Becker, EP-lid Karas, EP-lid Mlinar, EP-lid Schmidt, EP-lid Vliimsky, EP-lid Waitz	Voorzitter	1	2
19 maart 2019	SPANJE – Senado	De heer Pío García-Escudero, senaatsvoorzitter	Voorzitter Tajani, EP-lid Díaz de Mera, EP-lid González Pons	Voorzitter	1	4
19 maart 2019	SPANJE – Congreso de los Diputados	Mevrouw Ana Pastor, voorzitter van het Congres	Voorzitter Tajani, EP-lid Díaz de Mera, EP-lid González Pons	Voorzitter	1	3
20 maart 2019	IERLAND – Houses of the Oireachtas	Voorzitter van de gezamenlijke commissie voor de Ierse taal	Personeel van het EP	Parlementsleden	1	1
27 maart 2019	NOORWEGEN – Storting	Regionaal personeel van de Noorse vereniging van lokale en regionale overheden	Personeel van het EP	Personeel		22
1 april 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Parlementsleden	EP-lid Pargneaux, EP-lid Válean	Parlementsleden	3	
3 april 2019	NOORWEGEN – Storting	Personeel van de Noorse gegevensbeschermingsautoriteit	Personeel van het EP	Personeel		10
3 april 2019	FINLAND – Eduskunta	Personeel voor de voorbereiding van de vijfde bijeenkomst van de GPC over Europol	Personeel van het EP	Personeel		1

Datum(s)	Land – kamer	Bezoeker	Wie de bezoeker in het EP heeft ontmoet	Soort bezoek	Aantal deelnemende parlementsleden	Aantal deelnemende personeelsleden
8 april 2019	NEDERLAND — Tweede Kamer	Delegatie van de Commissie Sociale aangelegenheden	EP-lid Lenaers, EP-lid Jongerius	Parlementsleden	5	5
16 april 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Parlementsleden	EP-lid Morin-Chartier, EP-lid Guillaume, EP-lid Berès, EP-lid Riquet, EP-lid Bay, EP-lid Corazza-Bildt, secretaris-generaal Welle	Parlementsleden	2	
16 mei 2019	FINLAND – Eduskunta	Personeel van de afdeling Communicatie en informatie	Personeel van het EP	Personeel		4
21 mei 2019	HONGARIJE – Országgyűlés	Personeel van de Visegrad-landen (HU, CZ, PL, SK)	Personeel van de parlementsleden van de Visegrad-landen	Personeel		6
23 mei 2019	OOSTENRIJK – Nationalrat	Personeel	Personeel van het EP	Personeel		11
26 juni 2019	ZWEDEN – Riksdag	Personeel	Personeel van het EP	Personeel		2
11 september 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Lords	Leden van het House of Lords	Eerste ondervoorzitter McGuinness, AFET-voorzitter McAllister, AFCO-voorzitter Tajani, adjunct-secretaris-generaal Winkler	Parlementsleden	1	1
12 september 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Commons	Personeel	EP-lid Monteith, EP-lid Brown, personeel van het EP	Personeel		6
18 september 2019 ³¹	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Bureau van de commissie inzake EU-aangelegenheden	EP-lid Aubry, EP-lid Schirdewan, EP-lid Danjean, EP-lid Garcia Pérez	Parlementsleden	10	2
23 september 2019	OOSTENRIJK – Nationalrat	Voorzitter	Voorzitter Sassoli, ondervoorzitter Karas, EP-lid Edtstadler	Voorzitter Parlementsleden	1	5
23 september 2019	NEDERLAND — Tweede Kamer	Personeel	Personeel van het EP	Personeel		16

31 Dit bezoek had plaats in Straatsburg.

24 september 2019	IERLAND – Houses of the Oireachtas	Commissie Europese Aangelegenheden (videoconferentie)	Ierse EP-leden	Parlementsleden	11	
25 september 2019	DENEMARKEN - Folketing	Delegatie van de commissie inzake Europese aangelegenheden	EP-lid Schaldemose, personeel van het EP	Parlementsleden	14	2
30 september 2019	OOSTENRIJK – Nationalrat	Personeel	Personeel van het EP	Personeel		1
3 oktober 2019	NOORWEGEN – Storting	Personeel van de Noorse missie bij de Europese Unie	Personeel van het EP	Personeel		18
2-3 oktober 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Lords	Bezoek van administratieve medewerkers om kennis te maken met het EP	Personeel van het EP	Personeel		3
7-11 oktober 2019	PORTUGAL – Assembleia da República	Personeelsbezoek inzake het Europees Semester	Personeel van het EP	Personeel		1
9 oktober 2019	Parlementair Comité van de EVA	Parlementsleden	Eerste ondervoorzitter McGuinness, AFET-voorzitter McAllister, IMCO-voorzitter De Sutter, INTA-voorzitter Lange, EP-lid Schwab, EP-lid Daniëlsson	Parlementsleden	6	2
10 oktober 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Leden van de werkgroep inzake brexit	Coördinator van de stuurgroep voor de brexit Verhoofstad	Parlementsleden	3	1
11 oktober 2019	ZWEDEN – Riksdag	Personeel van de afdeling Diensten	Personeel van het EP	Personeel		4
22-23 oktober 2019 ³²	VERENIGD KONINKRIJK – House of Lords	Delegatie van de Speciale Commissie voor de EU	EP-lid Bearder, EP-lid Porritt, EP-lid Voaden, AFET-voorzitter McAllister, EP-lid Kirton-Darling, EP-lid Lange, EP-lid Smith, EP-lid Moraes, EP-lid Hübner, EP-lid Lange, coördinator van de brexitstuurgroep Verhoofstad	Parlementsleden	5	1

32 Dit bezoek had plaats in Straatsburg.

Datum(s)	Land – kamer	Bezoeker	Wie de bezoeker in het EP heeft ontmoet	Soort bezoek	Aantal deelnemende parlementsleden	Aantal deelnemende personeelsleden
5 november 2019	FRANKRIJK – Assemblée Nationale	Parlements lid	ECON-voorzitter Tinagli	Parlementsleden	1	1
18 november 2019	DENEMARKEN - Folketing	Deens minister van Vervoer en delegatie van de Commissie vervoer	TRAN-voorzitter Delli, EP-lid Vind, EP-lid Gade, EP-lid Ertug, EP-personeel	Parlementsleden	11	6
20 november 2019	OOSTENRIJK – Nationalrat	Personeel	Personeel van het EP	Personeel		6
20-21 november 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Commons	Personeelsbezoek inzake goederenverkeer en grenzen	Personeel van het EP	Personeel		8
21 november 2019	FINLAND – Eduskunta	Team van het Finse voorzitterschap	Personeel van het EP	Personeel		2
2 december 2019	NEDERLAND – Tweede Kamer	Tijdelijke commissie inzake de digitale toekomst	EP-lid Berendsen, EP-lid Tang, EP-lid van Sparrentak en EP-personeel	Parlementsleden	4	2
2 december 2019	SLOVENIË – Nationale Assemblée	Delegatie van ambtenaren	DG EPRS, STOA			7
4-5 december 2019	VERENIGD KONINKRIJK – House of Commons	Personeelsbezoek inzake "Een gelijk speelveld"	Personeel van het EP	Personeel		8
11-12 december 2019	ROEMENIË - Senaat	Voorzitter van de Commissie constitutionele zaken	Ondervoorzitter Charanzová, EP-lid Pagazaurtundúa	Parlements lid	1	
12 december 2019	ITALIË – Camera dei Deputati	Videoconferentie met de Commissie landbouw	Italiaanse EP-leden in de commissie AGRI	Parlementsleden	NN	
13 december 2019	LETLAND – Saeima	Ambtenaren	Directeur-generaal van DG SAFE, EP-personeel	Personeel		2

BIJLAGE IV – Gegevens inzake het systeem voor vroegtijdige waarschuwing

Aantal in 2019 ontvangen bijdragen van de nationale parlementen in de EU		
Lidstaat	Parlement/kamer	Bijdragen
Frankrijk	FR – Sénat	13
Frankrijk	FR – Assemblée Nationale	11
Spanje	ES – Congreso/Senado	8
Tsjechië	CZ – Senát	7
Portugal	PT – Assembleia da República	7
Italië	IT – Senato	5
Duitsland	DE – Bundesrat	4
Tsjechië	CZ – Poslanecká sněmovna	2
Roemenië	RO – Camera Deputaților	2
Roemenië	RO – Senatul	2
Oostenrijk	AT – Bundesrat	1
Duitsland	DE – Bundestag	1
TOTAAL		63

BIJLAGE V – Bijdragen uit hoofde van Protocol nr. 1 – Informele politieke dialoog

In deze tabel zijn de documenten van de nationale parlementen in de EU vermeld die zijn ingezonden naar aanleiding van ontwerpen van wetgevingshandelingen die onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen, evenals naar aanleiding van een brede waaier aan niet-wetgevingsdocumenten, zoals groen-/witboeken of mededelingen van de Commissie die onder Protocol nr. 1 bij het VWEU vallen.

In 2019 ontvangen bijdragen van de nationale parlementen		
Lidstaat	Parlement/kamer	Bijdragen
Tsjechië	CZ Senát	23
Roemenië	RO Camera Deputaţilor	15
Frankrijk	FR Sénat	10
Tsjechië	CZ Poslanecká sněmovna	10
Portugal	PT – Assembleia da República	8
Verenigd Koninkrijk	UK House of Lords	8
Nederland	NL Eerste Kamer	7
Frankrijk	FR Assemblée Nationale	6
Duitsland	DE Bundesrat	6
Roemenië	RO Senatul	5
Italië	IT Camera dei Deputati	4
Zweden	SE Riksdagen	4
Italië	IT Senato	3
Slowakije	SK Národná rada	2
Nederland	NL Tweede Kamer	2
Oostenrijk	AT Bundesrat	1
Denemarken	DK Folketing	1
Hongarije	HU Országgyűlés	1
Litouwen	LT Seimas	1
Polen	PL Senat	1
TOTAAL		118

BIJLAGE VI – Europees Centrum voor parlementair onderzoek en documentatie (ECPOD)

A. Kwesties waarover politieke organen en administratieve diensten van het Europees Parlement in 2019 het ECPOD-netwerk om vergelijkende gegevens heeft verzocht (5):

- Parlementaire medewerkers die voor individuele leden werkzaam zijn: Regels in het geval van conflicten en intimidatie (update van ECPOD-verzoek 3001)
- Overheidssteun voor de parlementaire democratie in de EU
- Recente verbeteringen of upgrades van de dienstverlening aan de leden van het Parlement
- Parlementaire commissies: oprichting en lidmaatschap (update van verzoek 2158)
- Verdeling van de voorzitterschappen van parlementaire commissies (actualisering van verzoek 2099)
- Effectbeoordelings- en evaluatiecapaciteit in de nationale parlementen
- Wetgeving inzake immuniteiten van de leden van het nationaal parlement
- Maatregelen en procedures voor de aanpak van seksuele intimidatie in de parlementen van de EU
- Regels inzake de uiterlijke verschijning en de kledingvoorschriften in de plenaire vergadering
- Vragenlijst over de herziening van het handboek betreffende onverenigbaarheden en immuniteit van de leden van het Europees Parlement
- Volgen van kiezers in de verkiezingswaarnemingsenquête in Georgië
- Nationale parlementen met externe opleidings-/conferentiecentra
- Parlementaire onderzoekscommissies
- Vragenlijst over het initiatiefrecht van de parlementen
- Vragenlijst over de tweede kamer

Het Europees Parlement heeft onderstaande verzoeken van andere bij het ECPOD aangesloten parlementen beantwoord:

- Spirituele of religieuze groeperingen in het Parlement
- Het parlementaire televisiekanaal
- Vragenlijst over Office Cloud-diensten
- De rechtspositie van de parlementsleden - Recente ontwikkelingen - Vragenlijst over het PP&P Seminar in Brussel in 2019
- Vernieuwing en beheer van parlementaire websites
- Elektronisch stemmen in de parlementaire commissies
- Een nieuwe aanpak van het onthaal in de afdeling Informatie en Archieven
- Faciliteiten voor parlementsleden met een handicap
- In de parlementen gebruikte toegangscontrolesystemen
- Artificiële intelligentie (AI) Innovaties en projecten in de parlementen (in het kader van het ICT-seminar)
- Parlementaire verslagen - publicaties inzake wetgeving en toezicht
- Parlementaire klinieken
- Duurzame aanbestedingen in parlementen
- Enquête voor het ECPOD-seminar 2019 - "Uitdagingen in een digitaal tijdperk: behoud, beheer en bevordering van de documentenproductie en het bibliografisch erfgoed van het Parlement"

- Zoektechnologieën in parlementen
- Vaststelling van prestatie-indicatoren in het kader van op programma's gebaseerde resultaatgerichte begrotingen van parlementen
- Gebruik van laptops, tablets en smartphones in de plenaire vergadering en in commissies
- Reserveren van bezoeken tijdens plenaire vergaderingen
- Elektronische hulpmiddelen (e-tijdschriften, e-boeken en databanken) in parlementen
- Aanwezigheid van parlementen in de sociale media
- Parlementair onderzoek - onderzoekscommissies en hun bevoegdheden
- Duurzame ontwikkeling – beste praktijken in parlementen
- Dienstreizen van het parlement en het gebruik van reisbureaus in het parlement - Aanvullende vragen
- Elektronische archivering
- Automatisch systeem voor de transcriptie van debatten (nu met links naar soortgelijke verzoeken)
- Dienstreizen van het parlement en het gebruik van reisbureaus in het parlement (update van verzoek 3433)
- Interne controle en interne audit van parlementaire diensten
- Opnemen van interjecties, onderbrekingen of opmerkingen van parlementsleden in stenografische verslagen van de plenaire vergadering

B. Seminars en statutaire vergaderingen van het ECPOD in 2019

SEMINARS		
Seminar – “Ondersteuning van het parlement bij de begrotingscontrole” (aandachtsgebied: economische en budgettaire zaken)	's-Gravenhage	9-10 mei 2019
Seminar (aandachtsgebied: bibliotheken, onderzoeksdiensten en archieven)	Madrid	6-8 juni 2019
Seminar – “Parlementen op het internet” (aandachtsgebied: ICT in parlementen)	Ljubljana	13-14 juni 2019
Seminar – “Rechten en plichten van parlementsleden” (aandachtsgebied: parlementaire praktijk en procedure)	Brussel, Kamer van Volksvertegenwoordigers en Senaat	24-25 oktober 2019
Seminar – “Artificiële intelligentie (AI) Innovaties en projecten in de parlementen” (aandachtsgebied: ICT in parlementen)	Tallinn	3-4 oktober 2019
Seminar – “Ondersteuning via kennis: parlementair onderzoek in een tijd van desinformatie en overdaad aan informatie” (aandachtsgebied: bibliotheken, onderzoeksdiensten en archieven)	Brussel, EP	7-8 november 2019

STATUTAIRE VERGADERINGEN		
Vergadering van het Uitvoerend Comité	Dublin, Oireachtas	21-22 maart 2019
Vergadering van het Uitvoerend Comité	Londen, House of Commons	5-6 september 2019
Jaarlijkse conferentie van de correspondenten	Berlijn, Bundestag en Bundesrat	10-11 oktober 2019
Europese conferentie van parlementsvoorzitters, vergadering van de secretarissen-generaal	Straatsburg, PACE	24-25 oktober 2019

NATIONALE PARLEMENTEN VAN DE EU-LIDSTATEN

December 2019

rechtstreeks verkozen

niet rechtstreeks verkozen /
aangewezen / overige

<p> Belgique/België/ Belgien BELGIË</p> <p>Kamer van volksvertegenwoordigers/ Chambre des représentants/ Abgeordneten-kammer 150 </p> <p>Senaat/ Sénat/ Senat 60 </p>	<p> България BULGARIJE</p> <p>Народно събрание (Narodno sabranie) 240 </p>	<p> Česká republika TŠJECHIË</p> <p>Poslanecká sněmovna 200 </p> <p>Senát 81 </p>	<p> Danmark DENEMARKEN</p> <p>Folketinget 179 </p>
<p> Deutschland DUITSLAND</p> <p>Deutscher Bundestag 709 </p> <p>Bundesrat 69 </p>	<p> Eesti ESTLAND</p> <p>Riigikogu 101 </p>	<p> Éire/Ireland IERLAND</p> <p>Dáil Éireann 160 </p> <p>Seanad Éireann 60 </p>	<p> Ελλάδα GRIEKENLAND</p> <p>Βουλή των Ελλήνων (Vouli ton Ellinon) 300 </p>
<p> España SPANJE</p> <p>Congreso de los Diputados 350 </p> <p>Senado 208 </p> <p>58 </p>	<p> France FRANKRIJK</p> <p>Assemblée nationale 577 </p> <p>Sénat 348 </p>	<p> Hrvatska KROATIË</p> <p>Hrvatski sabor 151 </p>	<p> Italia ITALIË</p> <p>Camera dei Deputati 630 </p> <p>Senato della Repubblica 315 </p> <p>5 </p>
<p> Κύπρος CYPRUS</p> <p>Βουλή των Αντιπροσώπων (Vouli ton Antiprosopon) 56 </p>	<p> Latvija LETLAND</p> <p>Saeima 100 </p>	<p> Lietuva LITOUWEN</p> <p>Seimas 141 </p>	<p> Luxembourg LUXEMBURG</p> <p>Chambre des Députés 60 </p>
<p> Magyarország HONGARIJE</p> <p>Országgyűlés 199 </p>	<p> Malta MALTA</p> <p>Il-Kamra Tad-Deputati 67 </p>	<p> Nederland NEDERLAND</p> <p>Tweede Kamer 150 </p> <p>Eerste Kamer 75 </p>	<p> Österreich OOSTENRIJK</p> <p>Nationalrat 183 </p> <p>Bundesrat 61 </p>
<p> Polska POLEN</p> <p>Sejm 460 </p> <p>Senat 100 </p>	<p> Portugal PORTUGAL</p> <p>Assembleia da República 230 </p>	<p> România ROEMENIË</p> <p>Camera Deputatilor 329 </p> <p>Senat 136 </p>	<p> Slovenija SLOVENIË</p> <p>Državni zbor 90 </p> <p>Državni svet 40 </p>
<p> Slovensko SLOWAKIJE</p> <p>Národná Rada 150 </p>	<p> Suomi/ Finland FINLAND</p> <p>Eduskunta 200 </p>	<p> Sverige ZWEDEN</p> <p>Riksdagen 349 </p>	<p> United Kingdom VERENIGD KONINKRIJK</p> <p>House of Commons 650 </p> <p>House of Lords 794 </p>

RELNATPARL@EP.EUROPA.EU

WWW.EUROPARL/EUROPA.EU/RELNATPARL